

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 33. (93.) ÉVF. • 12. SZÁM • 2023. DECEMBER • ÁRA: 4 LEJ

Torockó. Fotó: Czire Alpár

Csodavárás

● A csoda keresése és megtapasztalása nélkül, akárcsak az öröm- és boldogságérzet megélése nélkül, életünk felettébb sivár. A csodát pedig sem a kétkedés, sem a tudományos felfedezés, sem a felnőtté válás nem tudja kiirtani. Mert a csoda, a varázslat Isten teremtett világa láttán érzett hálaunkból ered.

Minden egyes adventi utunk, amely karácsonyhoz vezet, bizonyosság arról, hogy hiszünk a csodákban, hiszünk a bátorító angyal szavának: „Ne féljetek,

mert íme, nagy örömet hirdetek nektek.” Hiszünk az embertársban, a családban, gyermekünk őszinte mosolyában, a magányosan és együtt elmondott imádságban, hiszünk a nekünk ígért nagy örömben, mert így szület-het meg bennünk és általunk a várva várt csoda: a szeretet által életetett, örvendező ember! Isten adjon áldott csodavárást, a szívben lakó örömök, csodák, a szeretetünk bátor megvallását, így a kicsi Jézus a mi megtartónk, és mi egymás megtartói lehetünk!

A tartalomból:

Szép ünnep a karácsony!

4

Angyali üzenet

6

A lélek ünneplőbe öltöztetése

7

Forrásaink

17

Az ifjúsági egylet kalendárium

19

a L a p t é m a

A csoda hava

„...üdvözítő született ma nektek...” (Lk 2,10)

● **Október 17-én a Sapientia Alapítvány alapító egyházainak képviselői, az erdélyi magyar egyházak főpásztorai kijelölték az alapítvány kuratóriumának új összetételét a következő időszakra. A tanácskozáson részt vett Kovács István püspök is.**

● **Október 23-án, az 1956. évi forradalom és szabadságharc kitörésének 67. évfordulóján a történelmi egyházak vezetői és Magyar Levente, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának miniszterhelyettese kerekasztal-beszélgetésen vett részt a Vallásszabadság Házában.**

● **Október 26–29. között szervezte meg az Egyesült Államokbeli Unitárius Univerzalista Egyesület, az Egyesült Királyságbeli Hibbert Trust Unitárius Alapítvány, valamint a prágai unitárius nemzetközi gyülekezet, a Religious Society of Czech Unitarians a *Leading into the Future* [A jövőre irányulva] elnevezésű nemzetközi egyházi konferenciát a cseh fővárosban, amelyen egyházunk küldöttsége is részt vett.** A konferencia témája a világi vezetés és teológiai oktatás az unitárius és unitárius univerzalista egyházakban volt. Egyházunkat Kovács István püspök, Székely Kinga Réka hitéleti és missziós előadó-tanácsos, Elekes Zsolt kollégiumi iskolalelkész, Rácz Norbert Zsolt kolozsvári belvárosi lelkész képviselte.

● **November 4-én, az 1956. évi szabadságharc leverésének évfordulóján a PestiSrácok.hu és az OIKOSZ Alapítvány megszervezte a *Halhatatlanok napja* című megemlékezést.** A budai Bem József téren korabeli fegyverek és relikviák bemutatásával kezdődött az ünnepség, majd fellépett Csík János és zenekara, illetve Őze Áron színművész. **Beszédet mondott** Varga János Corvin közti szabadságharcos, Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, **Kovács István unitárius püspök**, Borvendég Zsuzsanna történész, Szabó Gergő főszerkesztő-helyettes, illetve Stefka István újságíró. A tizenkilenc bebörtönzött erdélyi unitárius áldozat közül ma már csak ketten élnek: Nyitrai Levente és Kelemen Csongor.

● **November 7–8-án Sós-kúton zajlott az egyetemes lelkészi értekezlet és ULOSZ-konferencia.** A nyitóáhitaton Solymosi Alpár lelkész-esperes mondott imát. Az első nap további részében műhelymunkák, kiscsoportos beszélgetések zajlottak. Másnap Kolumbán Gábor, a Civitas Alapítvány elnöke, egyházunk korábbi főgondnoka tartott előadást. Továbbá Makkai Ilkei Ildikó lelkész ismertette az általa és Pozsony Ferenc egyetemi tanár, néprajzkutató által szerkesztett kötetet (*Ilkei Ferenc és családja levelezése. 1915–1918*), valamint Újvárosi Katalin lelkész bemutatta a *Menjünk el Betlehembe* című könyvét. A záró istentisztelet szószéki szolgálatát Fekete Levente nagyajtai lelkész vezegte. Az istentiszteleten Demeter Sándor Lóránd,

az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének elnöke Ezüstpalást díjat adott át a huszonöt éve egyházi szolgálatot teljesítő lelkészek közül a jelenlevőknek: Lőrinczi Lajos csehétfalvi lelkésznek és Moldován-Szeredai Noémi csekefalvi lelkésznek.

● **November 11-én a kolozsvári ferences szerzetesrend szervezésében megkezdődött a ferencesek Kolozsvárra való visszatérésének háromszáz éves jubileumát ünneplő konferenciasorozat első alkalma.** Az óvári kolostor 1725 előtti közösségeiről és történetéről Zágorhidi Czigány Balázs (Vasvári Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény), Lupescu Makó Mária (Kolozsvári Magyar Történeti Intézet), Kovács Sándor (Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet) *A kolozsvári óvári iskola unitárius korszaka 1566–1693* címmel, Kovács Mária Márta és Ősz Előd (Erdélyi Református Múzeum és Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet), Siptár Dániel (Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományának Levéltára) tartott előadást az óvári kolostor dísztermében.

● **November 12-én került sor Rüszt Domokos lelkész kibúcsúzó istentiszteletére a Székelyudvarhelyi 2. számú Unitárius Egyházközségben.** A lelkész, akinek ideje alatt épült meg a gyülekezet temploma, szószéki szolgálata után Kovács István püspök szólt a jelenlevőkhöz. A lelkészt Solymosi Alpár esperes, Bekő István református, Tamás Huba római katolikus lelkész, valamint Kiss Alpár Kálmán nyugalmazott lelkész köszöntötte. Mellettük Demeter Sándor Lóránd ULOSZ-elnök, Tőkés-Bencze Zsuzsanna egykori tanítvány és Szilveszter András helyi gondnok mondott köszöntőt és adták át ajándékaikat. A gyülekezet ajándéka Kolumbán Antal Ilonka *Templom* című olajfestménye volt. Dézsy Erika Leonard Cohen *Halleluja* című dalát adta elő. Orgonán kísérte Vass Sz. Piroska énekvezér, az általa vezetett Dávid Ferenc Vegyeskar Bárdos Lajos *Csendes esti kánonját* és Draskóczy Áldását énekelte. A templomi szertartást ünnepi vacsora követte a Park étteremben.

● **November 15–16-án a dévai unitárius szórványközpont adott otthont a szórványvidéken tevékenykedő lelkészek találkozájának.** A tanácskozás elsődleges célja az egyházi szórványlét valós helyzetfelmérése, majd cselekvési terv közös kidolgozása volt. Az alábbi lelkészek vettek részt a találkozón: Fazakas Lídia Emese, Gyerő Dávid, Ilkei Lóránd, Koppándi Zoltán Attila, László Bernadett, Pálffy Anna Mária, Szócs Előd, Török István.

● **November 16-án a Vallásszabadság Házában beszélgetett Benkő Levente történész Makkai-Ilkei Ildikó lelkésszel és Pozsony Ferenc egyetemi oktatóval az általuk szerkesztett kötetéről,** amely Ilkei Ferencnek és családjának 1915–1918 közötti levelezését gyűjti egybe.

LÉLEKKENYÉR

A betlehemi csillag nyomában

MAKKAI-ILKEI
ILDIKÓ

Egy meleg kézre emlékezem, amelyben kicsi gyermekkezem a hideg karácsonyi estén valósággal elveszett. Nagy boldogsággal a szívünkben indultunk Híd utcai otthonunkból minden karácsonyi estén a templomba, s még nagyobb örömmel onnan haza, hiszen biztosak voltunk, hogy a titokzatos angyal már nálunk járt, otthonunkban elhelyezte a csillagó karácsonyfát. Milyen szép is volt, hogy azon az estén sorra jártuk a rokonságot, s mert mi laktunk a legközelebb a templomhoz, az első megálló mindig a mi otthonunk volt. Drága édesapánk úgy tudta mondani: „Ni-ni, mozog a függöny, most repült ki éppen az angyal!”, hogy azt nem lehetett nem elhinni. Ott volt velünk a *Mennyből az angyal* ismerős dallama, csillag-szórók fénye, felnőttszemekből legördülő könnycsepp, amelyet gyermekésszel sehogy sem értettem, ajándékbontás, hálás kis gyermekszív, mert a szűkös 80-as évek ellenére drága, jó szüleim nem is tudom, hogyan, de a lerajzolt vörös hajú babát s egyebeket, biztos nem könnyen, de mindig a fa alá teremtették. Bizony, „vannak a saját életünknek is csillagai. Emberek, akikre így gondolunk-émlékezünk, akik világitottak nekünk, vezettek, tanácsoltak, biztattak, szerettek minket. S talán a legsötétebb, legnehezebb időszakban volt a legragyogóbb és legfontosabb a fényük, és ez a fény, ha ők már ki is hunytak ezen a földön, bennünk maradt és világit. Nem voltak szupersztárok, emberfeletti emberek, de fentről kapott fényt továbbadni tudtak nekünk.” (Tóth Ildikó)

A választott bibliai versek a napkeleti bölcsek hosszú, nehéz útját idézik. A messzi földről jött vándorok Heródes királytól várnak eligazítást, útbaigazítást, aki a júdeai Betlehem felé indítja el őket azzal a kéréssel, hogy szerezzenek pontos értesüléseket a születendő gyermekről, amelyeket visszafelé majd osszanak meg velem. Pontos útbaigazítást kapnak a bölcsek, és azt a csekély tíz kilométeres utat, ami Jeruzsálem és Betlehem között van, már játszi könnyedséggel tehetnék meg a gyakorlott vándorok, de a tekintetük, a szemük továbbra is az égen van, a csillagot keresi. És a csillag vezeti tovább őket egészen addig, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt ott, ahol a gyermek Jézus volt.

Minket, ünnepre vágyókat is valami évről évre vezet, mozgat a gyermek Jézus felé. A mi utunk sem mindig könnyű, megannyi buktatója, sötét, csillagatlan éjszakája, Heródesek kétszínű szava akadályoz elindulást és megérkezést. Már kevésbé kémleljük az eget, s nem várjuk az égi jelek eligazító segítségét. A

csillagot felváltja sokszor a csillogás, s tájékozódásunkban pontos GPS-ek segítenek szerte a világban és azon túl. De ahhoz, hogy Jézushoz eljussunk, ma sincs másra szükség, mint meglátni a betlehemi csillag örök fényét, amely a gyermek fölött ragyog. Az a gyermek fölött, aki azért jött, hogy elevenen tartsa bennünk a szeretet tüzét. Aki azért jött, hogy ne felejt-

„Miután meghallgatták a királyt, elindultak, és íme, a csillag, amelyet láttak napkeleten, előttük ment mindaddig, amíg odaérve meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor ezt látták, igen nagy volt az örömük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt.” (Mt 2,9–11)

sük megélni a gyorsan múló perceket, hogy ne járjunk megkeményedett szívvel, hanem tudjunk, akarjunk megbocsátani. Vezérlő csillagként világit ma is életünk sokszor elboruló, máskor kitisztuló egén. Akitől megtanulhatjuk, hogy bármennyire kifordult és elfajult világban élünk, nekünk ragyognunk kell, mint csillagoknak a világban, akik az élet igéjére figyelnek. Az élet igéje ma is szállást kér, kéri, hogy engedjük és fogadjuk be, kéri, hogy tanuljunk tőle fényleni, izzani, utat mutatni családunk, szeretteink, mieink számára. Egyszerűen azt kéri, hogy újra és újra szülessünk meg mi is. Szülessünk meg egymás örömeire, szülessünk bele tiszta szívvel, újra és újra e sokszor fénytelen világba.

Első világháborús levélgyűjteményünkben őrizük azokat a sorokat, amelyeket az ünnep előtt írt a fronton szolgáló ifjú katona. Bennük ünnepre is haza-vágyó ragaszkodása tükröződik, és a remény, hogy ha már abban az évben nem, de legalább a következőre talán otthon, övéi között ünnepelhet. Elképzelem, ahogy a galíciai téiben könnyes szemmel, félrehúzódván társaitól, ujjait melengetve írja haza levelét: „Édes jó anyám és testvéreim! Kivánok számukra kellemes karácsonyi ünnepeket a messziről. Én jól vagyok és egészséges még hála istennek. Maradok leghűbb tisztelettel mint kedves fiok ferencz. Vigasztalo választ vár-

va. Isten önökel Údv kedves jo rokonok.” (1916. december 16.)

Mi, hála Istennek, itthon ünnepelhetünk, itt lehetünk azokkal, akik várják, hogy utat mutassunk, hogy ragyogni tanítsunk, akik várják, hogy közel hajoljunk hozzájuk, s karácsonyfák árnyékában magasba emeljük őket; akik várják, hogy a fa körül szívünkben jelen

legyenek egy-egy felejthetetlen emlékek; akik immár felnőttkezőnk láthatatlanul is markukba zárják, és imára kulcsolják, hogy ne féljünk.

Adja Isten, hogy amikor meglátjuk a csillagot, legyen a mi örömünk, hálánk, szeretetünk is igen nagy. Tudjunk bemenni a házba és együtt ünnepelni a mindig megújuló csodát, életet.

HITFORRÁS

Szép ünnep a karácsony!

PÁLFI DÉNES

Karácsonynak megvan a maga egyedi, utánozhatatlan hangulata, fénye, melegsége, íze, zamata, amit talán a legtöbb embernek sikerült, legalább gyermekként, gyermekkorra karácsonyain, megéreznie, megtapasztalnia. Lehet, hogy a későbbiek során, felnőtté érve, már legtöbbször elhalványul, élete peremére szorul az ünnep minden kellemes jellemvonásával együtt, s annak áldott ragyogása csak a gyermekkori emlékek fényében csillan meg rég elveszített kincsként, röpke három napra, vagy csak egy estére, pár órára talán.

Ezt a páratlan, de sok ember esetében mulandó hangulatot nagyon szépen örököltette meg, tette időtállóvá, örökéletűvé a világhírű angol és unitárius író, Charles Dickens is *Karácsonyi ének* című regényében, amit elolvasásra ajánlok mindenkinek, különösen azoknak, akik a karácsonyt elhalványító, sivár hétköznapiakban is annak ünnepi hangulatára, fényére, melegségére áhítoznak. Egy kis „ízeltő” ebből az író által megörökített, örömteli, derűs, „zamatos”, felülmúlhatatlan karácsonyi hangulatból: „Az ég felhős volt, s a legrövidebb utcákon sem lehetett végiglátni a félig párás, félig megfagyott piszkos köd miatt, amelynek súlyosabb alkatrészei koromfekete atomokban záporoztak alá, mintha Nagy-Britannia valamennyi kéménye közös elhatározással kigyulladt és kedvére lángolt volna. Sem az időjárás, sem a város nem volt különösebben vidám – és mégis olyan derű áradt szét, amilyen tán még a legtisztább nyári légben, a legragyogóbb nyári napon sem.

Mert a háztetön söpörgető emberek mind csak úgy ragyogtak jókedvükben; átkiabáltak egymásnak a párkányról, s néha-néha tréfából hógolyókkal dobálóztak – ártatlanabb lövedék az ilyesmi sok szóbeli tréfánál – s szívükből kacagtak, ha talált a golyó, s éppen úgy szívükből kacagtak akkor is, ha célt tévesztett. [...] a gyümölcsösboltok [...] valósággal dicsfényben ragyogtak. [...] nemcsak hogy minden jóízű volt és karácsonyi ruhába volt bujtatva: hanem a vevők is

mind úgy siettek, oly mohón várták a nap szépreményű ígéreteinek teljesülését, [...] a lehető legjobb kedvben; [...] a harangszó nemsokára minden jámbor lelket templomba, kápolnába szólított – és mentek mind; legjobb ruhájukban, legvidámabb ábrázatukkal rajzoltak ki az utcára.”

A szerző a romantika szemüvegén át látja és láttatja a karácsonyi képet, amellyel egy „nem különösebben vidám világba” derűsen, örömmel szinte belekiáltja a lényegét: ilyennek kell lennie, kellene lennie az igazi ünnepnek! S a látvány, amit a karácsonyok szelleme mutat meg álmában a főhősnek, megláttatja vele az igazi értékeket, elindítja őt a megtérés útján, s az addigi önző emberből szerető szívű, adakozó, másoknak is ünnepet teremtő emberré lesz. A valódi és hamisítatlan karácsonyi hangulat örök és boldog tulajdonosává és forrásává válik egész élete.

Lehet, hogy a legtöbb ember számára ez csak romantika, délibábos ábránd, de én karácsonykor és egész életemben mindig erre a hangulatra vágytam, s hiszem, hogy ebben a vágyakozásban nem vagyok egyedül. De a karácsonyok szelleme nem mindig jött el, hogy a csodás látvánnyal szembesítsen, felszítsa lelkemben az ünnepi tüzet, feltámassza a múlt sírjába hanyatló hangulatot. Legalábbis én így éreztem, így hittem. Most már tudom, hogy a „szellem” velem volt és van mindig. Ő az, akit Istennek nevezek. Neki köszönhetem mindenekelőtt a boldog karácsonyi hangulatot, magát a karácsonyt, amelynek számomra ő a szerzője, ajándékozója, az általa ajándékozott Jézussal együtt, akinek példája és szeretete, ha ezeket valóban követjük és gyakoroljuk, karácsonyi, karácsonyte-remtő emberré nemesít engem is és mindenkit.

Ilyen emberekkel pedig, hála Istennek, volt és van szerencsém találkozni, s Isten után általuk is megtapasztalni az áldott karácsonyok felülmúlhatatlan hangulatát. Gyermekkorom óta sok emlék kihullott a tudatomból, de egynek nem ártott az idő. Óvodás vagy már elemista lehettem, erre pontosan nem em-

lékszem. De arra igen, hogy karácsony szombatja, esteje volt, s az angyal jöttéig az időt nagyszüleimnél töltöttem. Csendben eljátszadoztam, de gondolataim angyalszárnyakon vitték a képzeletemet a karácsonyfa felé. Aztán egyszer csak megjött az angyal. S én nem törődve hóval, hideggel, mert akkor az is volt, nagyszülőket hátrahagyva rohantam az éjszakában a kerten át a szülői házhoz, ahol várt a minden képzelet felülmúló látvány, a pompás fa. Bizonyára ajándék is volt alatta, de hogy mi, azt már nem tudom. Én csak a gyönyörű fát láttam, és szentül hittem, hogy ezt a fát csak az angyal hozhatta. Most már tudom, hogy drága szüleim „angyalkodtak”, s úgy érzem, nem elég egy élet megköszönni ezt az áldott ünnepi, csodát és valóságot egyesítő hangulatot, amivel életre szólóan megajándékoztak.

És ehhez a hiteles hangulathoz nem kell elkápráztató fényár, nem kell pazar ajándék vagy minden földi finomsággal roskadásig rakott asztalok. Emlékezhünk, hogy voltak idők, amikor mindezek „kihulltak” a karácsonyi „csomagból”, pontosabban bele sem kerültek abba. E világ földi fejedelmei, anyagi zsarnokai azt hitték, hogy így el lehet űzni, pusztítani karácsony „szellemét”. Az anyagiak segítségével, illetve hiányával ki lehet szorítani azt az emberek lelkéből. Nem sikerült. Sötétség volt és hideg, ajándék alig került, szinte fényt sem tudtunk szerezni, s a szeretet-csomagokban csak néhány házi sütemény árválkodott, de a szívekben ott volt fényével, illatával, melegével, édes ízével az ünnep, s karácsonyt teremtett templomokban és otthonokban, mindenütt, ahol ezek a karácsonyteremtő szívek jelen voltak.

Hála Istennek, ezek a nehéz idők elmúltak. De mára megfordult a kocka. Ebben a feje tetejére állított, fonák és eltorzult világban nem az anyagiak hiánya, hanem azok túlzúsóftósága, eszeveszett halmozása, a bennük való mértéktelen tobzódás próbál ártani karácsony „szellemének”, okoz károkat a karácsonyt teremtési hivatott emberi lelkekben. S támadó hadjáratát már jóval az ünnep előtt elindítja, hogy mire az megérkezik, teljesen elveszítse pompáját, fényét, ízét, melegét, ragyogását. Pazarul árasztja a talmi fényt úton-útfélen, elkápráztat „aranyként fénylő”, giccses áruival, olyan kenyérral, étellel, itallal kínál bőkezűen, amelyek nem emberi gyomorba valók. Próbálja elhíttetni, hogy a pénz, az anyagiak az igazi ünnepet teremtő értékek. És ettől a hamis ragyogástól vakul meg sok emberi szív és lélek, válik világtalanná a világ, amely sóvárogva várja Isten fiainak, s általuk a boldog karácsonyoknak a megjelenését. És lát háborút, betegséget, erőszakot, válságot, szegénységet, nyomort, szenvedést. S látni fogja ezeket mindaddig, amíg „meg nem vakulnak hiú szemei”!

Jézus, názáreti fellépésekor és rövid munkássága idején haláláig a „vakok szemeinek megnyílását” hirdette és próbálta megvalósítani, többek között. S én

hiszem, hogy itt elsősorban nem a testi vakságra gondolt, bár az evangéliumokba csodásan ezt szőtték bele. Ő azt szerette volna, hogy a szívek megnyílóval megnyíljanak a lélek szemei, s meglássák Istent, az igazi értékeket, amelyek karácsonyt látó, láttató és teremtő emberekké varázsolnak bennünket. Amely szemek nemcsak kifelé néznek, hanem befele is, a szív mélységeibe, s meglátják, hogy az igazi, áldott karácsonyi hangulat forrása ott van. S arra vár, hogy felszínre törve az öröm, a derű, a békesség és boldogság, a valódi karácsonyt sóvárgó szomjúságunk enyhítő, üdítő vize legyen.

Ennek kapcsán néhai Nagy Ferenc áldott emlékü lelkésztestvéremre gondolok, aki, hála Istennek, sokáig tartó lelkészi szolgálata idején, amíg csak tehetett, ünnepi verseivel, énekeivel – amelyeket mindenkihez eljuttatott postán vagy kézből – csepegtetett karácsonyi hangulatot szomjazó szívünkbe. A legtöbbször rajzzal és kottával is ellátott versekkel nemcsak keze művészi munkáját küldte el, hanem szívét-lelkét is. Volt úgy, hogy dallamot szerzett a vershez, s úgy is, hogy verset írt a dallamhoz. És volt „házasságközvetítő” is, amikor a kész szöveg és dallam frigyre léptek találékonysága, finom művészi érzéke folytán. Ilyen „szerencsés” és igazi ünnepi élményt jelentő, karácsonyi hangulatot teremtő házasság volt az, amikor Ady Endre *Karácsonyának* 3. részét „összehozta” a *Nem szoktam, nem szoktam kalitkába hálni* kezdetű népdal dallamával. S azóta áhítattal és tiszta ünnepi érzéssel énekeljük karácsonyestéken ezt az éneket a templomban és otthon, a karácsonyfa körül, adózva kegyelettel Feri bácsi emlékének is, átérezve a költő szavainak igazát: „Karácsonyi rege / Ha valóra válna, / Igazi boldogság / Szállna a világra.”

Egy közismert Mozart-dallamra írt versével zárom ünnepi gondolataimat, amely megszületése óta szintén műsorszám a karácsonyesti ünnepélyeknek: „Szép ünnep a karácsony, / A legszebb a világon. / Ott kinn minden oly fehér, / Itt benn mindünk jól megfér, / S a jó lelkek meglátják / Köztünk Isten országát. // Minden embert megkérünk, / Maradjon jó testvérünk. / Holnap is meg azután, / Járjunk Jézus nyomdokán, / Hogy ez a szép karácsony, / Mindnyájunkat megváltson.”

E kedves versbeli ünnepi hangulatot, áldott, „megváltó” ünnepet kívánok mindannyiunknak, Isten után, igaz karácsonyra sóvárgó szívünk buzgó forrásából.

HITFORRÁS

Angyali üzenet

Egy gyermek születése mindig boldogsággal tölt el minket. Készülünk a fogadására, számoljuk a napokat, beszerezzük a szükségeseket, és igyekszünk ideális körülményeket teremteni a számára, hogy méltóképpen fogadjuk ebbe a világba. Amikor eljön a pillanat, és meglátjuk őt, öröm tölt el minket, hogy minden rendben van, beteljesült a várakozásunk. Az élet nagy misztériuma ez. Mindannyiuk földi pályája egy ilyen csodával kezdődött, ami kötelez bennünket arra, hogy Istennek tetsző módon irányítsuk életünket.

Karácsony Jézus születésének, a családnak és a szeretetnek az ünnepe. Ez, hasonlóan a fentebb említett példához, évről évre boldogsággal tölt el, készülünk a fogadására, számoljuk a napokat, beszerezzük a szükségeseket és igyekszünk minden körülményt kialakítani, hogy méltóképpen fogadjuk be világunkba. Az ő születése látszólag váratlanul és készületlenül következett be, de mégis misztérium övezte: a fogantatás, a császári rendelet, amelynek nyomán szülei Betlehembe mentek, az istállóban való megszállás, a világra jött és ott a jászolba való bepólyálása megkülönböztette őt minden más csecsemő születésétől. És itt még nincs vége a misztériumnak, hiszen angyalok jelennek meg a pásztoroknak, üzenetük így kezdődik: „Ne féljete, [...] üdvözítő született ma nektek.” (Lk 2,10–11) Majd mennyei seregek sokasága mondja az angyallal: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” (Lk 2,14)

Úgy érzem, hogy 2023 karácsonyán számunkra ez az angyali üzenet a legfontosabb. Az üzenet első része: „Dicsőség a magasságban Istennek.” Azt látom mai világunkban, hogy nagyon sok ember hosszú éveken át fáradozik azon, hogy dicsőséget szerezzen magának. De az emberi dicsőség nagyon mulandó. Az üzenet szerint a teremtő Istené a dicsőség, a glória neki jár. A betlehemi angyalok megtanítanak bennünket a helyes sorrendre: előbb dicsőséget kell adni Istennek – azután remélhetjük a békességet mi, emberek. Az ő áldására, segítségére az számíthat, aki dicsőséget tud neki adni. Jézus azt tanítja a hegyi beszédben, hogy ne aggodalmaskodjunk semmi felől, se a ruházat, se az élelem, se az élet egyéb dolgai felől, mert mindezekről gondoskodik a mi mennyei Atyánk. De ehhez az ígérethez rögtön hozzáfűzi: keressétek először az ő országát és annak igazságát, és majd ezek mind megadatnak nekünk, mintegy ráadásként, következményként. A karácsonyi üzenet arra figyelmeztet, hogy a mi hitünk nem elvont tantétel, hanem élő hit legyen! Dicsőséget adni Istennek azt is jelenti,

DIMÉNY JÓZSEF

hogy a jászolban fekvő újszülöttben, ne csak a „kis Jézust” lássuk – akihez sok kedves gyermekkori élményünk kapcsolódik –, hanem azt a tanítót is, aki elhozta nekünk a szeretet mindent átható törvényét. Amikor megszületett, nem volt neki máshol hely, csak

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” (Lk 2,14)

egy istállóban. Ezen az ünnepen a te lelkedben, szívedben, életedben van-e számára hely? Ha igen, akkor a te életedben is megvalósul Istennek dicsőítése!

Ez után következhet be az üzenet második része: „a földön békesség.” Lehet-e ma egyáltalán béke a földön? Azt tapasztaljuk, hogy a közeli és távoli világban a sok háborúskodásba belefáradt a lélek, nagy szükség van a békére! Emberek százezrei imádkoznak ma azért, hogy a földön békesség legyen. Gondoljunk bele, az első karácsony alkalmával is csak a betlehemi istállóban volt béke. A kinti világban akkor is nagy volt a felfordulás, veszélyt jelentettek a római birodalom hódító katonái, Heródes alkirály féltékenysége és ármanycodása, mégis ott bent megvolt a békesség, eljöttek a pásztorok és messzi földről a királyok. Akik várták Jézus születését, azok megtalálták a békességet!

Harminchárom év múlva ezt adta tovább tanítványainak, amikor azt mondta: „Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Jn 14,27)

Karácsonykor – de az év összes többi napján is – Isten el akar minket árasztani az ő békéjével. Azt várja tőlünk, hogy fogadjuk el az ő jóakarátát. Engedjük el a mi kicsinyes akaratumkat, és helyezük az ő tenyerébe az életünket! Erről szól az angyali üzenet harmadik része: „az emberekhez jóakarát.” Mi a jóakarát? Egy megfogalmazás szerint: „Jóakarátú, aki készséget mutat arra, hogy lelkiismeretesen, becsületesen, tőle telhetően minél jobban megtegyen valamit.” (Dormán Júlia – Kiss Gábor: *Tulajdonságszótár*)

Valójában a jóakarát kifejezése annak, ami jó, annak a teremtő rendnek, aminek lennie kell a világban. Az emberek egymáshoz való viszonyában meghatározó kell legyen a jóakarát. Istennek legalábbis az az elvárása, hogy az ember a társa iránt jóakarattal le-

gyen. Azonban vigyázni kell, mert a közmondás szerint a *pokolba vezető út is jószándékkal van kikövezve*. A legtöbb ember ugyanis a meggyőződése szerinti legjobbat szeretné tenni, miközben nagy igyekezetében észre sem veszi, hogy esetleg mennyit árthat vele másoknak. Fel kell ismernünk, hogy mások akarata ugyanolyan „szent”, mint a sajátunk. Az angyali üzenet vonatkozik arra is, hogy akik elfogadják a tanítást, elnyerik Isten jóakarátát.

Összegzésként kimondhatjuk, e karácsonyi ünnepen erre a három dologra van szükségünk: dicsőség-

re, békességre és jóakaratra, hogy a szeretet fénye, amelyet Istentől kaptunk, munkálkodhasson bennünk, és ezáltal szebb legyen ez a világ. Végezetül Wass Albert *Karácsonyi leveléből* vett gondolattal kívánok mindannyiunknak boldog karácsonyt: „Nyisátok meg szíveteknek minden ablakát, és eresszétek be oda a napfényt, hadd pusztítson ki belőletek minden sötétséget ezen a karácsonyon. A civódások, pártoskodások nemzetéből változzatok át a szeretet nemzetévé, s lássátok meg: attól a pillanattól kezdve veletek lesz az Isten.”

LÉLEKTÉRKÉP

A lélek ünneplőbe öltöztetése

DEMETER ERIKA

A kulturált keresztény ember, ha valahová készül, megtervezi az útját, és előkészületeket tesz. Megfelelően tisztálkodik, kiválasztja a ruháját, felméri anyagi lehetőségeit, az itthon maradtaknak elmondja a tudnivalókat, ahová érkezik, azokkal közli érkezésének várható időpontját.

Bár e példa nagyon hétköznapi, mégis így képzelem egy karácsonyra készülő ember adventi útját. Utazáshoz, különösen, ha ismeretlen helyre megyünk, általában térképet használunk. Van, aki hagyományos, papíralapút, de már egyre többen a digitális világ robohangjára bízzák az eligazítást.

Te milyen térképet használsz az adventi úton?

Mindannyian azzal a térképpel indulunk el elsősorban, amit otthonról kaptunk, szüleinktől, nagyszüleinktől. Hiszen advent volt az adventi koszorú megjelenése előtt is. Ezek az emlékképek legtöbbször ünnepre készülésünk alatt törnek fel és fokozódnak. A jók is és a rosszak is, akár akarjuk, akár nem, bennünk élnek, és időnként helyet kérnek maguknak az életünkben. Ezzel nincs is semmi baj, ha tudatosan figyelünk rájuk, ha felismerjük, hogy hová vezethetők vissza. A térképek használatában az a jó, hogy többféle útvonalat is kínál a térkép, mi dönthetjük el, hogy merre menjünk. Újratervezhetjük folyamatosan az utazást. Ez a lélektérképpel is pontosan így van. Ha nem használ a lelkemnek, nem érzem jól magam egy helyzetben, azon lehet változtatni. Először magamnak kell megfogalmaznom, hogy mi nem jó számomra, aztán közölni kell a környezetemmel. Ha nem változik, még akkor is ott van a változtatás lehetősége, mert a hozzáállásomon, viszonyulásomon mindig változtathatok.

A lélektérképet bármikor újra lehet rajzolni, újra lehet színezn. Ki lehet radírozni részeket és új határ-

vonalat húzni, ami nem bánt másokat, nem sért senkit, és számomra is elfogadható, élhető.

Örököltél egy térképet, vagy készítettél magadnak egyet életutadon, ami karácsonyhoz vezet?

Lelkesszé válásom folyamatában azt tanultam, hogy minden szolgálat vagy lelkigondozói beszélgetés előtt a lelkész „bemosakszik” a feladatra. Kicsit olyanformán, mint az orvos a műtét előtt. Természetesen lelki felkészülést (is) kell értenünk ez alatt. Az adventi készülődés egy kicsit bemosakodás is kell legyen, hogy az ünnepbe tiszta lélekruhával érkezzünk. A kis herceg rókájával ellentétben mi pontosan tudjuk a dátumot, amikor karácsony ünnepe érkezik, mi pontosan tudjuk, hogy mikorra kell „díszbe öltöztessük a szívünket”, ahogyan De Saint-Exupéry fogalmaz.

Érdemes arra is figyelni, hogy ünnepbe érkezve milyen érzések jönnek elő. Mivel társul a fenyő illata, a főzés-sütés illatkavalkádja? Feszültséget vagy békét hoz elő belőlünk? A szereteteinkkel való huzamosabb együttlét milyen érzést vált ki belőlünk? El szoktunk egymástól, vagy el tudjuk tölteni együtt az időt kellemesen is? Az öröm érzését mi hozza elő belőlünk karácsonykor?

Öröm tud lenni az együttlét szereteteimmel, barátaimmal, a gyülekezettel. Az együtt kimozdulás egy stabil, monoton élethelyzetből szintén sok örömet rejthet. Minden embernek más okoz örömet. Amíg egyiknek a kimozdulás, addig a másiknak a megsokkolt jelenthető pillanatot.

A lélek stabilitásra vágyik, érzelmi biztonságra, ahol nyugalom és béke ölel, ahol nem kell semmitől összerezenni. Ezt a hívő embernek saját magának kell megteremtene, ami érettséget feltételez.

Lelkigondozói beszélgetéseim során az egyik leggyakrabban előtörő kérdés, hogy miért nem mondjuk

el, hogy mire vágyunk. Szeretteink nem gondolatolvasók! A feszültségünket úgy is érzik, legfőképpen a gyermekek, de nem csak. Időről időre újra kell fogalmazni önmagunk számára, hogy mire vágyunk, és ezután ki kell mondani, meg kell osztani párunkkal, gyermekeinkkel, szüleinkkel. Nekünk kell feszültségmentessé tenni a felkészülést és az ünnepbe érkezést is.

A lélektérkép arányaira, méreteire érdemes odafigyelni, hogy az a saját valóságunkat tükrözze. A valóság mindenkinek más: nézőpont, élethelyzet, tapasztalatok, lelki igény függvénye. Ám legalább magunknak meg kell fogalmazzuk, hogy milyen ünnepet szeretnénk. Gondolkodjunk el az alábbi kérdéseken: Mitől válik valóban ünneppé az ünnep számomra? Mit tudok én tenni annak érdekében, hogy azzá váljon?

Ünnepre készülve az arányokkal is érdemes foglalkozni a lélek térképén. Vágyaink emberi mértékkel

mennyire teljesíthetőek? Magunkban hordozott sérelmeink valóságok, vagy csak mi érezzük sérelemnek valami miatt? Tudunk-e úgy előkészületeket tenni, hogy közben ne billenjük ki a lelki egyensúlyból?

Előkészület – út – megérkezés. Ezzel a képpel indítottam gondolataimat. Hiszem, ha törekedünk az arányosság elvére, akkor sikerül ünnepibe öltöztetni szívünket és lelkünket, mire az ünnep ideér. Ahogy takarítás és rendbe teszed környezetet, ugyanolyan mértékben és részletességgel tarts önvizsgálatot is! Ahogy főzöl, sütsz az ünnepi asztalra, ugyanúgy juttasd lelki eledelhez a benső valodat is! Ahogy te ajándékozol, ugyanúgy kapd meg te is az ajándékodat szeretteidtől! Mindenkinek jár az ajándékozás és -kapás öröme!

Adjon számodra a jó Isten bölcsességet a tervezéshez, örömet az ünnepbe vezető úton és meghittséget a karácsonyi ünnepre!

Köszönetnyilvánítás

Egyházunk főhatósága 2022. október 13-án adománygyűjtési felhívást bocsátott ki az Északnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközség támogatására a szatmárnémeti helyszínű gyülekezeti központ kialakítása céljából. A bő egy év alatt beérkezett adományok összértéke 97 343 lej (napi árfolyamon 7 386 000 Ft). Ezúton is köszönjük mindazoknak, akik támogatták ezt a kiemelt fontosságú szórványügyi célt!

Amint arról korábban beszámoltunk, Szatmárnémeti önkormányzata a szórványegyházközség rendelkezésére bocsátott egy, a város központjához közel fekvő épületet és telket. A díjmentes haszonbérleti szerződés egyelőre harminc évre szól. Folyamatban van a műszaki tervek elkészítése és engedélyeztetése, amelyek alapján remélhetőleg a közeljövőben megkezdődik a jelenlegi épület átalakítása istentiszteleti helyszínné.

Akik a továbbiakban is szeretnék támogatni ezt a kezdeményezést, azokat arra kérjük tisztelettel, hogy a készpénzadományokat a területileg illetékes esperesi hivatalba juttassák el, míg a banki utalásokhoz az alábbi bankszámlaszámok állnak rendelkezésre. Az adományok banki utalványozásakor a kedvezményezett (románul: *beneficiar*) rovatba az Unitárius Püspökséget kell feltüntetni (*Episcopia Unitariană*), amelynek adónyilvántartási száma 4288322, a megjegyzések rovatba pedig ezt kell bevezetni (románul): *Donație pentru biserica din Szatmárnémeti / Satu Mare*.

RO19 OTPV 2000 0034 8014 RO01 (RON)

RO23 OTPV 2000 0034 8014 HU01 (HUF)

RO73 OTPV 2000 0034 8014 EU01 (EUR)

Alább mellékeljük az adakozók jegyzékét, tisztelet-

tel kérve a lista esetleges hiányosságainak jelzését, hogy nyilvántartásunkat pontosíthassuk.

(I.) *Egyházközségek (csak településnévvel jelölve), egyházkörök (esperesi hivatalok által), tanintézet:*

Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör, Alsófelső-szentmihály, Kolozsvár-Belváros, Kolozsvár-Irisz, Kolozsvár-Monostor, Magyarország, Nagyenyed, Nagyvárad, Sinfalva, Szind, Torockó, Lupény, Petrozsény, Torda, Bágyon, Tordatúr, Nagyszalonta, Mészkö, Csegez, Kövend, Várfalva;

Bözöd, Jobbágyfalva-Nyárádszereda, Marosvásárhely - Bolyai tér, Marosvásárhely-Kövesdomb, Magyarország, Rava, Csokfalva, Nyárádszentmárton, Szabéd, Szentgerice, Székelykál, Szováta;

Désfalva, Dicsőszentmárton, Küküllődombó, Medgyes, Segesvár;

Énlaka, Fiafalva, Székelykeresztúr, Csehétfalva, Benczéd, Kadács, Berde Mózes Unitárius Kollégium;

Csíkszereda, Homoródszentpéter, Recsenyéd, Székelyderzs, Zetelaka, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely-Belváros;

Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör, Datk, Brassó, Kökös, Barót;

Debrecen.

(II.) *A következő egyházi rendezvények perselyes adakozói, valamint magánszemélyek egyéni adományai:*

Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör egyházköri találkozója (2023. szeptember 3., Várfalva), Háromszék-Felsőfehéri Egyházköri gondnok-presbiteri találkozója, főtanácsi ülés (2022. szeptember 29., Dicsőszentmárton), vallásszabadság napi ünnepségek (2023. január 13., Torda, Kolozsvár), további magánszemélyek egyéni adományai.

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ
FŐHATÓSÁGI HIVATALA

A lelkeszi élet nem magától értetődő valóság

Tódor Csaba unitárius lelkész a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán a rendszeres teológia tanára. Gyermekkorát Homoródalmás és Csíkszereda kettőse határozta meg. Csíkszeredában született és ott is járt iskolába. Hosszabb ideig élt Amerikában és Angliában, ahonnan két dolgot hozott haza magával: a kutatási módszertant és az intézeti kollegialitást. Az interjút Nagy-Bodó Tibor készítette.

• Mit kell tudni Tódor Csaba unitárius lelkésről, hogyan emlékszik vissza a gyermekkorára, a tanulás éveire, mivel tarisznnyálták fel a szülei?

Ha egy mondatban válaszolok, akkor tudatosan élem az átmenetiséget. Egész kicsi korom óta életem alapjellemezője az átmenetiség, ami csak most tudatosult bennem. Nagy kihívás. Gyermekkorom meghatározó élményei Homoródalmás és Csíkszereda kettősségében történtek. Csíkszeredában születtem, ott jártam iskolába, ott élnek az osztálytársaim, ismerőseim és barátaim egy része. Homoródalmáson töltöttem a vakációkat. Ott történtek életem nagy fordulópontjai, mint keresztem, konfirmációm, házasságkötésem. Ezen kívül apai nagyszüleim világnézete, életstílusa döntő hatással volt rám. Annyira beolvadtam a kortársaim közé, a falu gyermekeinek mindennapi életébe (ehhez az is kellett, hogy befogadjanak engem), hogy amikor a papi pályát választottam, a hozzám legközelebb álló gyermekkori játszótársaim nem tudták mire vélni a döntésemet. Sokan nem nézték ki belőlem, hogy pap lehetek.

Az átmenet jelenvalósága már akkor elkezdődött a családuknban, amikor a szüleim elköltöztek Csíkszeredába. Ott éltek harminckét évet, majd nyugdíjaskorukra visszaköltöztek a szülőfaluba. Közben minden hétvégén, vakációban Almáson voltunk öcsémmel. Gyer-

mekkorom a földhöz, a természet-hez való viszonyban telt el. Nagyképműen mondhatnám azt is, hogy már azelőtt éltem a tekhné [görög szó, jelentése: mesterség, technikai tudás, a filozófia és az irodalomelmélet szakszava] fogalmát, hogy hallottam volna egyáltalán róla.

Nagyapámtól megtanultam a természetközelséget. Ez egy alapjában véve szemlélődő életmód volt, rácsodálkozás a nagyon ismerős táj minden pillanatnyi történésére, változására vagy állandóságára. Közben a hólé, a föld, a széna, a meleg, a pajtaszag, a kézi fejes és kézi kaszálás, a forgatás, kerekrend- és boglyarakás (kerekrend: a széna vagy a sarjú első feltakarásából származó boglyák vagy mereklyék elterítéséből létrejött kerek szénaréteg. Azért volt kerek, mert a közepébe raktuk vissza

a végleges boglyát, miután eleget száradt. A rend a szénára vonatkozik, utánaozva a kézi kasza nyomán maradt szabályos sávokat), a juhnyírás, és a tehének megvérezése (a tehének megvérezése egy népi gyógyászati mód. Amikor megcsömörölt a tehén, általában friss szénától, vagy valami olyat evett meg, ami a szervezete számára nehezen emészthető vagy káros, pl. egérfészket, akkor késsel megvágták a homlokán, a szarva előtt a bőrt, és hagyták, hogy a vére lefolyjon. A lényeg, hogy a „rossz” vér megmozdul, kifolyik az ereiből valamennyi, és újratermelődésével frissül.) vagy a kékköves körömkezelés a maga idejében kell(ett) történjen. Ebben a viszonyulásban az ember alkalmazkodik a természet és Isten törvényeihez, és nem fordítva. Nagyszüleim nagyon örvendtek, amikor megtudták, hogy pap akarok lenni. A családom támogatott a döntésben, bár egy picit féltve

is engem, mert nagy kihívásnak látták a papi pályát.

• Miért lett lelkész?

Nagymamám – nannynak szólítottuk a családuknban – minden vasárnap ment a templomba, kétszer is. Délelőtt volt istentisztelet, délután volt áhítat. Vasárnap nem mentünk a mezőre. Szombaton este már készültünk a vasárnapi istentiszteletre. A vasárnap egy más nap volt. Teljesen mást csináltunk, mint hétköznap, vagyis tiszta ruhába öltöztünk, szabadok vol-

tunk a munkától. A falunk papja, néhai Bencző Dénes a 20. század végének egyik legnagyobb unitárius szónoka, rendkívüli hatással volt rám. Őt hallgattam nagyon sokszor a templomban, élőben, majd a kilencvenes évek elején felvételtől is. Akkor tudtam meg, hogy minden beszédét fölveszi, majd utána leírja. Tőle loptam, amit loptam a prédikáció mint élő szó műfajáról. Középkorban korbán annyira hatással volt rám az ő prédikálása, hogy elkezdtem keresni az Istennel való kapcsolatot. Ez kezdetben beszélgetésekben történt, majd a mezőre papírfecniket vittem, és a pillanatnyi gondolataimat lejegyeztem, amelyekből verseket írtam.

Ha már nagyképszerűsödtem az előbb, akkor most megint süssek el egy poént: a poiésizist éltem, de fogalmam sem volt, hogy mi az. (A poézis az ókori görög filozófiából származó kifejezés, és az ideák világának sugalmazás, ihletés hatására történő leutánzását jelenti.) A szemlélődő életmód alapja tehát egyfajta aktív együttlét Istennel. Ez a világ formálta a viselkedésemet. Nagypapám atipikus volt sok szempontból. Amikor jött az eső, és nekünk száraz rendünk volt, akkor nagypapám küldött, hogy fogjam be a lovat, mert jön az eső, s induljunk haza, hogy ne ázzunk meg. Másnap úgyis vissza kell jönni. Ez atipikus volt, mert a száraz rendet az eső martalékának hagytuk. Az elterjedt gyakorlat az volt, hogy hamar, gyorsan szedjük össze, amit csak lehet a száraz rendből, hogy majd rendszerint a nyári vihar előtti erős szél terítse el a boglyákat. Vagy télen a csűrben volt legalább öt kupac széna. Megvolt a sorrend, hogy melyik dűlőben mikor kaszálunk, hogyan kerül egymásra rétegesen a széna, hogy majd télen mikor és milyen minőségű széna kerül a jászolba. Ennek függvényében itatás előtt, után más-más kupacból kellett adni: sarjú, rázott, szalma, szecs-kált kóré stb. Hamvas Béláról még

nem is hallottam, de már láttam, hogy a földművelés egy igen magas rangú szellemi tevékenység. Ebbe a világba bele kell születni, kívülállónak elég kekec világ.

E pajtakultúra mellett a pap bácsi egész emberi lényé valahogy összekapcsolta átmenetiségemben a falusit a városival, a parlagit az emelkedettel, az abszolútót a konkrétal. Akkor még fogalmam sem volt Duns Scotus ontológiai polaritásairól, de már megéltem azokat. Tulajdonképpen a gyermekkoromra való reflexióval telt el az elmúlt közel három évtized a szolgálatban.

• Beszéljen pályafutása legmeghatározóbb állomáshelyeiről is!

Amint említettem, Homoródalmás az átmenet egyik pólusa. Azóta is, hogy eljöttem, és ritkábban járok haza. A másik pólus a hely, a gondolat, a cél, amit éppen élek. Él bennem egy olyan falu, ami már a valóságban nincs meg. Nagy hibám, hogy az ideálist a reálissal időnként összekötöm, és még nagyobb, hogy erről az otthoniaknak beszélek. Ez az egyik témám.

A másik meghatározó helye az életnek a tűzhely. Le is írtam valahol a magam tűzgyújtás-filozófiáját. Nagyon szeretem a szabadban, az erdőben, a vadonban. Képes vagyok ülni és sok időt eltölteni azzal, hogy hallgatom az erdőt, nézem a kaszálókat. Amikor az erdőt, a mezőt a társadalom analógiájaként akarom látni, gyakran kerülök ellentmondásokba. A dombságok az én világom, a túl nagy hegyek szokatlanok, de lenyűgöznek.

A harmadik meghatározó hely a városok, Nyugat-Európa, a múzeumok, a tárgyi kultúra és történelem. Ez a világ, ami körülvesz, amiben élek, a valóság, amiben megvalósulok.

Nagyon szeretem a tengert. Nem tudom, miért van így. Paul Tillich mondja, hogy szeretett ülni a tenger partján, és elnézni a nagy vizet, ahogy a távolban a horizont-

tal találkozik, a közelben pedig ahogy a part a vízzel találkozik. A látható nyers erő, a természeti erő és a transzcendencia érintkezése ez. Nemcsak szép, hanem rettentés is.

Egy másik meghatározó hely számomra a társaság. Vágyom olyan emberek társaságában lenni, ahol nem az önmagam mutogatásáról van szó (csak), hanem az öniróniáról. Szeretem az egyszerű emberek erejét és állhatatosságát. Egy másik meghatározó hely az, ahol humor van. Szeretem a megtörtént történeteket újra elmesélni. A kitalált vicceket nem tartom annyira szórakoztatónak, mint az élettörténeteket.

Szeretem, ahol az emberek énekelnek közösen. Nagy értéknek tartom, ahol két-három vagy tíz ember együtt éneklő ugyanazt a dallamot. Egyszer Bencző paptól megkérdezték, hogy mit tart a templom legnagyobb díszének. Ő azt válaszolta, hogy az éneklő gyülekezetet. Eddigi gyülekezeteim formáltak lelkésszé. Ahogy sorban kezdtem: Kénos-Lókod, Homoródszentpál, Székelykeresztúr és az alapot jelentő Homoródalmás.

• Hosszabb ideig élt Angliában. Mit hozott onnan magával, és mikkel bővítette ismereteit?

Angliából két dolgot hoztam: a kutatási módszertant és az az intézeti, egyetemi kollegialitást, tartást. Egy Angliában hosszabb ideje élő, ott egyetemi tanárként dolgozó barátom kérdezte meg tőlem, hogy mit lehet itt tanulni egy erdélyi magyar papnak? Akkor döbbentem rá, hogy a kutatás módszertana milyen fontos. A másik nagyon fontos érték, amit már itthon is láttam gyakorolni, hogy az embernek legyen tartása.

Paul Tillich teológiája van rám a legnagyobb hatással. Ami könyvét meg lehetett szerezni, azt már Amerikában megvettem. Anglia előtt ugyanis egy évet Kaliforniában töltöttünk a családommal, szintén egyházi ösztöndíj révén.

Amikor Angliában elmondtam, hogy Tillich ontológiai teológiájával akarok foglalkozni, akkor azt mondták, hogy ez nem az a hely. Jelzem, hogy a Manchesteri Luther King House-ban működő Partnership for Theological Education ökumenikus teológiai intézetének unitárius karán tanultam. Szóval itt mondták, hogy ez nem az a hely, mert itt a gyülekezeti gyakorlatban (is) megvalósítható témákkal foglalkozunk. Ezért a kutatási témám az angol és az erdélyi temetések összehasonlítása lett. A kutatásban tulajdonképpen a rítus szerkezeti elemzését végeztem el, és a következtetés az, hogy az átmeneti rítusok, mint a temetés – de ugyanez a helyzet a kereszteléssel, házasságkötéssel is – kezdik elveszíteni átmeneti, kísérő, átsegítő jellegüket. Vagyis az átmeneti rítusok nem biztosítják már minden esetben a lineáris átmenetet A-ból B-be. A szerzők, akikre kutatásomban támaszkodtam: Arnold van Gennep, Johannes Fabian, Esterházy Péter és Tillich.

• **Hogyan összegeznéd, mit jelent önnek a lelkészi élet?**

A szolgálat megvalósulását. A kihívás ebben az, hogy a szolgálat megvalósulása ma már nem az, mint volt, amikor nekem tanították. Változik a valóság, a falu és a város elvárásai és hozzájárulása a szolgálathoz eléggé heterogén jellegűt mutat.

A lelkészi élet nem magától értetődő valóság. A lelkészi élet inkább cselekvés, megvalósulás, előállítás. A történelmi egyházaknak, mint amilyenek én is a tagja vagyok, nagy kihívója a mai valóság. A szabadság, a liberalizmus vagy az igazság fogalmát nagyon nehéz meghatározni és megtartani az érvényességét egy folyamatos átmenetiségben. A lelkészi szerepet ma az állandóságra való törekvés teszi rendkívül nehézé.

• **Őn nemrég lett a teológiai tanári gárda tagja. Mit jelent ez**

önnek, és hogy látja az intézményen belüli oktatást?

Gyülekezeti lelkészként mindig késztetést éreztem arra, hogy tanuljak. Lehet, hogy a lenről induló emberek megfelelési, bizonyítási kényszere engem is formál. A tudás viszont nem egyértelmű. Hittem abban, hogy a gyülekezeti lelkészség mellett, és azzal párhuzamosan lehet teljesíteni a teológiai tanári elvárásokat is. Két évig ingáztam a gyülekezetből, amíg meghoztuk a döntést, hogy Kolozsvárra költözünk. Arra gondoltam, hogy a gyülekezettel való aktív kapcsolat, sőt a gyülekezetben való élet egy pluszt ad(hat) a teológiai hallgatók neveléséhez. Rájöttem viszont arra, hogy nem tudom az átmenetet megvalósítani a teológiai tanárság és a gyülekezeti lelkészi hivatás között.

Nem azt mondom, hogy lehetetlen, de a jelenlegi intézményi struktúrák között nekem nem sikerült. Az intézményen belüli oktatás egész embert igényel. Két nagy pólus között aprózódnak fel a válaszok, a pro és kontra vélemények, ami a lelkészképzést illeti. Az első, hogy milyen legyen a mai lelkész. Az egyház milyen lelkészeket akar nevelni? A második, hogy milyen lelkészeket vár el a gyülekezet. A két pólus közötti átmenetet kell megvalósítani, átjárást, és nem szakadékot. Végeredményben a gyülekezetek alkotják az egyházat, viszont az egyház summázza, tartja egybe a különböző gyülekezeteket, a gyülekezetek sokszínűsége közepette kell egy egységes, felismerhető identitás, arculat. Erre a helyzetre született más országokban olyan válasz, hogy a lelkész legyen szolgáltatást nyújtó személy (menedzser, rendezvényszervező, spirituális tanácsadó stb.) vagy egy klasszikus értelemben vett művelt, értelmiségi ember. De egyszerre nem lehet mindkettő. Nálunk még nem dőlt el a kérdés. Tény viszont, hogy a teológiai oktatás ugyanúgy küzd a magyar diákokért, mint más felsőoktatási

intézmények. Megváltozott az információ minősége és mennyisége, amihez a diákok sokkal jobban alkalmazkodnak, mint az egyház több évszázados intézménye. Nyitni kell, ez nem is kérdés, csak hogyan, és meddig mehet el a lelkészképzés? Zajlanak már a képzés reformját célzó egyeztetések. Ez mindig is kihívás volt, hiszen emberek közé küldünk vezetőket, és nem elméleti kutatókat képezzük.

• **Milyen lelkésznek lenni ma Erdélyben?**

A lelkészi pálya hivatás. Hivatás-ként élem meg olyan értelemben, hogy a lelkészi szerep több évszázadon át kialakult kulturális szimbólum. Ezt a szimbólumot, vagy ha úgy tetszik, keretet tölti ki egy ember, egy személy. A mai globalizált és fogyasztói alapú tömegkultúrában keresi az érvényességét ez a több évszázados szimbólum, amit lelkészi hivatásnak nevezünk. Nagy a kísértés a fogyasztóiség felől: értelmezzük úgy az egyházat, mint sok más intézményt is, ami javakat termel és ad el egy közös piacon. A lelkész számára három hivatásgyakorlási modellt látok. Először az értelmiségi, az adminisztrátor, és a lelki vezető. Az értelmiségi lelkész a hagyományos értékeket képviselő, konzervatív, történelmi egyházmodell számára bejáratott szerep. Az adminisztrátor a pályázó, ügyintéző, minden körülmények között a talpára eső, descurecäret (rom., dörzsölt) típusú lelkész, aki akár másodállás-ként tekint a lelkészi pályára. A lelki vezető a teológiában és a lelkiségben elmélyült, hitvalló lelkész, aki az élő hit megtestesítőjeként éli meg hivatását. Nyilvánvaló, hogy a három modell nem teljesen választható le egymástól, átjárások vannak a különböző típusok között. Személyes tapasztalatom, hogy a lelkészi pálya és az ezzel járó hatalomgyakorlás nagyon komoly kihívások elé állított az elmúlt negyedszázadban itthon.

(Folytatás következő számunkban.)

Takarítás. Hangolódás. Advent

SZILÁGYI SZILAMÉR

• Már jó ideje keserű gyógyszerként nyomja le a torkomon a környezetem a karácsonyra való készülést. Fekete péntek, nagyszabású csak most, csak neked akciók, hogy legyen jobb az ünneped, karácsonyi vásárok, drága sajtok és kolbászok, olcsó forralt borok, hogy elérhető legyen az illúzió, még nekem is. Évről évre nehezebben érem utol, jutok el magamhoz. Olyan ünnep előtti mélybe húz a világ kínálata, hogy csak szenteste éjszakáján, a *Reszketetek, betörők!* után döbbenek rá arra, hogy megint elrontottam a felkészülési időszakot.

Advent első vasárnapja már a múlté, s még mindig loholó üzemmódban vagyok lelkileg és fizikailag is. Takarítani szeretnék, megtisztítani a belső világot is. Takarítónak lenni nem könnyű, mások szemetét, mocskát naponta felseperni nehéz feladat. Alázatra intő. Szembenézni a tükörrel s megtisztítani lelkünket legalább olyan nehéz. Porszívózással kezdem, rég járt a kezemben, nekitaszítom a szőnyegnek, és fel-alá húzom, olyan, mint a biciklizés. Közben észreveszek néhány sárdarabot, s eszembe jut, hogy kinek a cipőjéről hullt le, eszembe jut, hogy mikor járt nálam utoljára, felsejlik beszélgetésünk néhány foszlánya, emlékszem a felszínességre, ahogyan figyeltünk egymásra, hogy ne áruljunk el semmit magunkról, kényesen ügyelve arra, hogy ne hagyják átörjűk a falakat, s megmutassuk egymásnak, hogy kik is vagyunk valójában. Mindenre emlékszem. Végzek a porszívózással, és kiürítem a zsákokat, talán utoljára látom a sárdarabokat.

A portörítés következik, és a poharakkal kezdem. Jó sok van belőle, de kevés, amelyet tényleg használok, a fürdőben egy vizespohár, fogmosás után mindig iszom néhány korty vizet, rajta egy rúzsolt, a lányé, aki szintén arra használta, amire én. Eszembe jut az arca, rá gondolok, és arra, hogy vajon ő tudja-e, hogy én rá gondolok.

Egyre nehezebb a takarítás, a kudarcaim jutnak eszembe, mindegyik lelkembe karcolt fájó emlék – talán el se törölhető –, csalódások, hajszálvékony repedések a rúzsos vizespoháron. Az általam okozott fájó sebek, összetört szerelmek, talán mára már begyógyult rég elfelejtett hegek, de most mind-mind előttem. A pohár kész van, tiszta, mégis úgy érzem, a szerelem megtakaríthatatlan, nem látható előre, nem mosható le, nem kenhető rá semmire és senkire, és még mindig nem tudom, hogy mivel tisztítható és tartható fenn – még a poháron se írja, hogy szavatosságát megőrzi eddig és eddig az időpontig.

Rendet rakni a ruhásszekrényben a legnehezebb. Kiválogatni a ruhadarabokat, némelyikük mindig emlékeztet valakire. Régi, anyuci angyala által ho-

zott, bolyhosra mosott pulóvereimet rendezgetem éppen.

A családnyákra gondolok, a mai világ megfeszített iramban dolgozó asszonyaira, a gondokat maguk mögött hagyni és tovább élni és menni tudó, csodálatra méltó teremtményekre. Per pillanat semmihez nem tudom hasonlítani azt az érzést, amikor egy anyának állása van, férje és csillogó szemű, mit sem sejtő gyermekei, s ezer küzdelme a világgal, számlákkal és kiadásokkal. Hogy van egy anyának ennyi lelki ereje, vagy hogyan tudja elrejtetni terheit, s az otthon nem sokat segítő férje és gyermekei elé, ünnepi ebédet mosollyal tenni? Hogy készül egy anya, s hogy érkezik meg a karácsonyba? Mit érez belül, s mekkora a lelke?

Tovább pakolok a szekrényben, s a nyakkendők között apámra gondolok, hiszen a régieket még ő kötötte meg nekem. Pontosság, fegyelem, kimérség, magabiztosság, modorosság, mindez egy nyakkendőbe kötve, amely vonzotta a női tekinteteket. A férfiakra gondolok, a szűkszávúságra és arra, hogy ma vajon minden férfinak, családapának van-e elég ideje arra, hogy kitárja a lelkét családjá előtt, s szeretettel ölelje át őket.

Körbenézek a lakásban, megannyi holmi és tárgy, amely mind megtakarításra vár. Nagyszüleimtől kapott varrottas, testvéreimtől kapott sál, barátaimtól kapott fényképes emlékek. Portörlésre várnak, megtisztításra.

Számbaveszem, hogy kiket szeretnék meglepni karácsonykor, kik azok, akik többet érdemelnek egy fa alá helyezett ajándécsomagnál. Levelet kellene írni nekik, arról, hogy megtakarítottam a tőlük kapott ajándékokat. Arról, hogy máig nem felejtettem el őket. Azt fogom beleírni, ami nem csomagolható be színes csomagolópapírba. Azt fogom beleírni, amit sugallni akar egy méregdrága plazmatévé karácsonyra, de mégsem teszi meg.

Ideje lenne végre leírni s felolvasni mindazt, amit ajándékba szeretnék adni, ideje lenne végre igazán kibontani az ajándékokat, hangot adni az üzeneteinknek. Elmondani a magunk módján az érzéseinket, azt, hogy hogyan készültünk arra, hogy egymással ünnepeljünk, azt, hogy annyi karácsony volt már, amikor ajándékot adtunk a „köszönöm, hogy vagy nekem” szavak helyett.

Most, hogy elkezdtem a takarítást, kezdem megérteni, hogy miért nem látok egyik áruházban vagy adventi vásáron sem hatalmas csillogó plakátokat arról, hogy ember, menj haza, és takaríts! – mert ez azt jelentené, hogy nem az ajándék a fontos, hanem az, amit mellé kellene adni. A szeretet.

Megújult a kolozsvári Unitárius Bölcsőde

Megújult az Unitárius Bölcsőde épülete – amely Kolozsvár első magyar bölcsődéje – a Magyarország Kormánya által elindított Kárpát-medencei óvodafejlesztési program jóvoltából. Az átadásra, illetve az intézmény évtizedes fennállásának megünneplésére november 18-án a belvárosi unitárius templomban került sor.

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyen a szószéki szolgálatot Rácz Norbert Zsolt unitárius lelkész végezte, a kántori teendőket pedig Kiss Erika énekeszár látta el. „Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van” (1Sám 16,7b) bibliai gondolat alapján a lelkész arról a hitről és kitartásról beszélt, amivel az intézmény indulása óta erre az épületre nézett a közösség. Hiszen akkor, amikor a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség átvette, igen romos állapotban volt, de hitük átlátott a köviken, és bíztak abban, hogy majd eljön a nap, amikor a falak is igazodnak ahhoz a biztonságot adó léthez, szakértelemhez, jó akarathoz, szeretethez, ami a falakon belül van. Ezen az ünnepen azért adtunk hálát, hogy mindez megtörténhetett.

Andrási Benedek főjegyző a Magyar Unitárius Egyház nevében szólott az egybegyűltekhöz. Beszédében köszönetet mondott Magyarországnak Kormányá-

nak a támogatásáért, a gyülekezetnek a kitartásáért és a tanszemélyzetnek az elkötelezett munkájáért. Dr. Szilágyi Péter, Magyarország Miniszterelnökségének nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára elmondta, hogy az óvodafejlesztési projekt célja – az épületek korszerűsítése mellett – a magyarság megtartása, hiszen minden élő és tevékenykedő intézmény létével azt hirdeti, hogy nemzetünk reménykedik, terve van a jövőre nézve. Köszönetet mondott azért, hogy ebben az igyekezetben az egyházak mindig partnerek voltak. Az ünnepi beszédek sorát Mihályfalvi Katalin, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség ügyvezető elnökségének oktatásért felelős alelnöke zárta, aki örömét fejezte ki, hogy Kolozsváron most már tizenhárom helyen működik magyar bölcsőde, és megköszönte azok munkáját, akik ezek működtetésével jövőt építenek.

Az ünnepség kedves színfoltjaként a valamikori és mostani bölcsődés diákok verseket, énekeket adtak elő. Fellépett Somogyi Zsófia és Anna, Tompa Krisztina és Eszter, Szabó Dóra és Kardos Csenge.

A templomi ünnepség után a jelenlévők átvonultak a bölcsőde udvarára, ahol Pethő Kinga vezető óvónő mondott beszédet, amit Rácz Mária unitárius lelkész áldáskérése követett. Legvégül Szilágyi Péter államtitkár helyettes, Grezsa Csaba főkonzul, Mihályfalvi Katalin alelnök, Andrási Benedek főjegyző, Rácz Mária lelkész, Pethő Kinga óvodapedagógus és Cremene Aviva Carla volt bölcsődés kisdíák vágta el az ünnepi szalagot.

Kolozsvár, 2023. november 18.

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ SAJTÓOSZTÁLYA

A Szentegyházi Unitárius Egyházközség harmincéves jubileumának margójára „Vegyenek nekünk egy templomot!”

GELLÉRD JUDIT

• Örömmel olvastam az *Unitárius Közlöny* októberi számában a Szentegyházi Unitárius Egyházközség harmincéves jubileumi ünnepségéről, annál is inkább, mivel harminc éve George Williams, a férjem és jómagam is a gyülekezet tiszteletbeli tagjai vagyunk. Képzeletünkben mi is elhelyeztünk egy plakettet Szász Mózes és Vilma emlékét őrizendő. Hogy minek okán? Nos, ehhez a templom „eredettörténetét” kell elregélnem.

Harminc évvel ezelőtt, évi rendes hazautazásomkor történt, hogy alig érkeztem haza édesanyámhoz Udvarhelyre, máris csengettek az ajtónkon. Anyukám nyitott ajtót, de úgy, mint aki vár valakit. Egy középkorú házaspár lépett be, akikkel még sose találkoztam. Ők azonban olyan lelkesedéssel köszöntöttek, mintha régi barátok lettünk volna. Vilma és Mózes nem teketóriázott; bevallották, hogy már fél napja lesnek stratégiailag parkolt autójukból – édesanyám asszisztenciájával.

Gyorsan túlestek a hogy utaztam, hogy vagyok formalitáson, és izgalommal közölték, hogy olyan kérdésük van hozzám, de olyan, amit nem lehet visszatartani. Túlságosan nem aggódtam, hiszen Erdélyszerte sokszor állítottak ilyenszerű sürgősség elé.

– Azért jöttünk a doktornőhöz, hogy magunkkal vigyük egy üzleti tárgyalásra. Ó, nincs messze, csupán húsz kilométer az egész. De muszáj most jönnie, a mi autónkon. Az Istenért, csak nehogy visszautasítson! Valamit meg kell mutassunk magának – hadarták mind a ketten egy szuszra és titokzatos hangsúllyal.

– De hát alig értem haza, édesanyámat még jóformán meg se öleltem. Azonkívül mindjárt beesteledik, mit lehet sötétben megnézni? – próbáltam jobb belátásra bírni őket. Arcukra kiült a rémült kérése, majd nem sírva fakadtak, én pedig meg se próbáltam másnapra halasztani, hisz alig lehetett akkoriban benzínhez jutni. Édesanyám meglepő biztatása döntötte el a helyzetet:

– Legalább én is kirándulok a lányommal!

Mózes régi Škodáján zötyögtünk, ő pedig virágos jókedvében volt. Szentegyházára, egy nagy falusi porta elé értünk. Ekkor mind a ketten olyan fennkölt lettek, mintha színpadra álltak volna ki.

– Tessék bejönni és megnézni ezt a gyönyörű bennvalót és a házat.

Megnéztem, valóban gyönyörű volt. A duett most magas C-re kapaszkodott, és olyan pátosszal mondták ki a kérést, hogy még bele is izzadtak.

– Kérjük szépen, vegyék meg nekünk ezt a házat templomnak! És nehogy azt tessék mondani, hogy nem lehet!

Nem mondtam, mert még magamhoz se tértem a döbbenettől. Olyan abszurd volt az egész, hogy zavaromban csak nevetgéltem.

– De jó emberek, mi nem vagyunk gazdagok. Én önkéntesként dolgozom az unitáriusokért.

A *nem* számukra azonban elfogadhatatlan válasz volt.

– No, amíg gondolkozni tetszik, mutassuk meg a házat belülről is. Lássá-e, emelet van, pince van. És a falu közepén. És nézze meg a tágas gazdasági épületet, a csúrt majd átalakítjuk rendes épületté. Nézze meg, milyen szép, nagy udvara van, és kút is van rajta.

Vilma belém kapaszkodott, úgy vitt körbe. Már tudtam, hogy ebből nincs kiút. Tényleg tökéletesen megfelelt a céljukra. Ezt valóban nem szabad kiereszteni a kézből, gondoltam. Rákérdeztem az árára. Mindketten diadalmasan csaptak le a kérdésemre:

– Olcsó, nagyon olcsó, csak tízezer dollár!

Hüledeztem, óbégattam, de pontosan tudtam, mennyire megéri ezt a pénzt. Mindjárt az 1989-es forradalom után a dollár még „aranyat ért”.

– És az is hozzátartozik – vette a bátorságot Vilma –, hogy nekünk sajnos azonnal kell, mert a román ortodoxok az ár dupláját is felkínálták, de a gazdája kevesebbért is ideadja, hogy magyar istenháza legyen belőle. Persze egy héten belül készpénzzel kell fizésünk.

Meg se várták, hogy kimondjam az ugyanbiza hogy?-ot, Vilma kész volt a tanáccsal:

– Úgy, lelkem, hogy felhívja a drága jó férjít, és megmondja, hogy akár kérje kölcsön a pénzt, és hoz-

za magával. Mer ugye említette, hogy a jövő héten ő is jön Erdélybe. Még az Isten is jól rendezte, lássa-e?

Ilyen nemes elszántság minden jutalmat megérdemelt. Amíg ilyen szívek ügyelik népünk sorsát, addig nincs baj. Ahogy Vilma tanácsolta, másnap fel is hívtam a drága férjemet, hogy szerezzen gyorsan tízezer dollárt, mert meg kell vásárolnunk egy templomot – a jövő hétig. És én is áradoztam, mint Vilma.

George kölcsönkérte, én pedig utólag összeprédikáltam az összeget. Csak ekkor derült ki, hogy Mózesék lakásukat és Homoród-völgyi méhesüket zálogosították el, nehogy elveszen a drága templomnakvaló. Könnyen ők vesztették volna el mindenüket.

Mózes George vállán zokogott, amikor összetéptük az adóslevelet.

Templomvásárlásunkat titokban bonyolítottuk, hogy a püspökség idejekorán meg ne tudja, és nehogy „lebeszéljen” minket a szentegyházi vásárról. Amikor kifizettük, akkor a gyülekezet *fait accompli*, kész tények elé állította a püspökséget, és sürgősen lelkészt is igényelt. Meg is kapták immár néhai Bartha Alpár és Márta személyében, át is alakították az épületet imaházzá és lelkészi lakássá. Az avatásra pedig kaptak tőlünk egy elektromos orgonát, minket pedig tiszteletbeli egyháztaggokká avattak.

Az egyetemes egyház és a Szentegyházi Unitárius Egyházközség krónikájában ez a történet nem szere-

pel, csupán annyi, hogy „az egyháznak sikerült megvennie az épületet”.

Partizánakciónk továbbgyűrűzött Erdő János püspök úr parancsértékű buzdításában:

– Zizi, George, kérem, intézkedjenek, szerezzenek amerikai segítséget három új templom építésére Székelyudvarhelyen, Baróton és Sepsiszentgyörgyön.

Intézkedtünk, pályáztunk, kunyeráltunk. Kérjete, és adatik. A New York állambeli unitárius Veatch Alapítvány megértette és méltányolta az erdélyi egyház nagy horderejű tervét, és 180 000 dollárt szavazott meg templomépítési segélyként. Alapszabályzatuk alól kivételt – miszerint külföldi projektet nem finanszírozhattak volna – munkánk iránti elismerésként tettek. Még jó, hogy csak elvileg és nem összegre pályáztunk, mert ennyi pénzt álmodni sem mertem volna, nemhogy kérni.

A három templom építése tehát elkezdődhetett – sőt, a baróti fel is épült. Az udvarhelyi és sepsiszentgyörgyi templom és ifjúsági központ építése is lendületbe jött az amerikai pénzmagból, de felépítésük még sok esztendő sok áldozatát követelte, amit a gyülekezetek meg is hoztak.

Kár, hogy egyházunknak nincs aranykönyve, hogy az amerikai unitáriusok dollármilliókra rúgó adományainak krónikája lett volna, amelyekhez gyönyörű történetek fűződnek.

Lelki örökség

SZÉKELY KINGA RÉKA

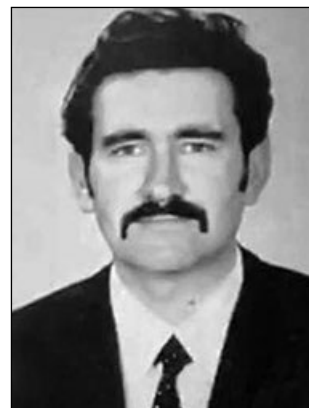
• Szeretném tudni a jövőt. Látni előre, ami meg fog történni benne, s látni magamat, ahogy haladok a végtelenbe való feloldódás felé. De ez csak ábránd, s ha jól belegondolok, még annak is rossz. Miért kellene ismerjünk a jövőt? Hisz olyan unalmas és lehangoló lenne! Mi fog történni harminc vagy negyven év múlva? Az egyik ifjú a falunkból, látva a gyenge általános vasárnapi templomlátogatást, egyszer így szólt hozzám:

– Pap néni, maga húsz év múlva bezárhatja a templomot. Húsz év múlva nem lesz se unitárius egyház, se unitárius vallás.

Nem mondom, hogy jólestek ezek a szavak egy ifjú szájából, de mindenképp elgondolkodtam a jövőképről. A mi egyházi jövőnkéről. Milyen lesz az? Valóra válik az ifjú jóvendőlése? Húsz év múlva szeretnék boldog nyugdíjas lenni, olyan valaki, aki valóban nyugodt, mert azt látja, hogy a gyülekezet egészséges és gyarapodó.

Valószínűleg 1993-ban néhai Csongvay Attila szentgericei lelkész is megrajzolta lelki papíron a nyu-

godt pihenés éveit, bár reménytelenségre is lett volna oka. Valószínűleg hánykolódott a hit és kétségbeesés hullámain, aztán belekapaszkodott hitébe, és rábízta magát az Atya akaratára, megadva neki a végső döntés szentségét.

Csongvay Attila
szentgericei lelkész

Amikor ez év november 11-én felcsendült a *Te benned bízunk eleitől fogva* a harminc éve elhunyt lelkész sírja mellett, amikor rendre a gyermekek és a felnőttek (hajdani gyermekek) virágot szórtak a lelkész sírjára, szavaltak, emlékeztek a közösen töltött évekre, úgy éreztem, hogy ez egy mindennél többet sejtető válasz volt a jövőre vonatkozó, nyugtalanító kérdésekre.

Az egyházközség mostani lelkésze, Varró-Bodoczi Barna, mint hűséges lelki utód, odaadással és hálával beszélt elődje szolgálatáról. Áldott idő, amikor az egymást követő nemzedékek nem egymás hiányosságait, hanem egymás értékeit emelik ki, amikor az utód érzi, hogy mindazoknak a vállán lépeget, akik előtte szolgáltak, mert mind egy közös ügy szolgálatában állnak, Isten országát akarják megvalósítani életük által.

A szentgericei templom átlényegült az emlékezés örökkévalóságát átölelő helyévé. Néztük a harminc és több mint harminc évvel ezelőtt készült kinagyított fényképeket, néztük és hallgattuk a felvételeket, és szívünk beitatódott a hála és szeretet megannyi érzésével. Csongvay Attila művelt, erősen hívő, jóságos pásztorként állt gyülekezetében, körülölelve a hívek szeretetétől. Idilli képeket láttunk, és ahogy az emlékező családra néztünk, megértettük, hogy ez az idill valóságos volt. A veszteséget elfogadva, düh és harag nélkül, az Isten adta élet értékében ma is szentül bízva emlékeztek a gyülekezettel együtt, s miközben emlékeztek, újabb hidakat építettek a jövőbe, az örökkévalóságba.

Csongvay Attila első szentgericei konfirmandusai mind hazajöttek erre a megemlékezésre, és nevükben Buksa Ilona, a helyi unitárius nőszövetség elnöke méltatta azt a közvetlen és odaadó lelkészi viszonyulást, amit a konfirmációra való felkészülés idején magukba szívtak. A felnőtté vált gyermekek és a mostani gyermekek szavalatai mellett a tanító néni versmondása is a lelkészi szolgálat megköszönését fejezte ki.

Az alábbi versek hangzottak el: Szilveszter Kristóf és Cseh Hunor szavalta Benedek Elek *Kisbaconi temetőben* c. versét, Nagy Barbara Aranyosi Ervin *Emlékezés rá...* c. versét, Benke Emma tanító ismeretlen szerző versét, Nagy-Jánosi Blanka Váci Mihály *Eső a ho-*

mokra c. versét, Varró-Bodoczi Dorottya pedig Juhász Gyula *Conso-latio* c. versét mondta el.

Az egyházkör lelkészei és eszperese nagy tisztelettel emlékeztek az előttük szolgáló lelkészre, jelezvén, hogy a lelkészi nemzedékek szakadatlan láncolatához tartoznak, és Csongvay Attila lelkészi szolgálatára példaként tekintenek. Nagy László, a Marosvásárhely - Bolyai téri egyházközség lelkésze hálaadással idézte fel a néhai lelkésztárs emlékét.

A gyülekezet egykori lelkészének alakját, egyéniségét, hangját a Barothi Brigitta püspöki titkár által készített képes, videós összeállítás elevenítette fel.

Az amerikai egyesült államokbeli fairfaxi (Virginia állam) testvérgyülekezet nevében Lázár Csaba, Sharon és Richard Van Duizend tekintett vissza a múltba, soraikat Benke Emma olvasta fel.

A püspök úr imádsága és áldása nyitotta és zárta a megemlékezést, aki hiteles főpásztorként vallott a lélek gyümölcsseiről, azokról a lelki gyümölcsökről, amelyektől Csongvay Attila lelkészi szolgálata is maradandóvá vált.

A család nevében Farkas Dénes nyugalmazott lelkész, Csongvay Attila sógora köszönte meg a szervezést és a részvételt. A lelki táplálékot fizikai követte, a szentgericei asszonyok házi kenyérrrel és maguk készített tölteletes káposztával kínálták a családot és a résztvevőket.

A lelkészi szolgálat, bár erős hitalapokon áll, időnként mégis meginog. A gyülekezet, bár erős hitalapokon áll, időnként mégis meginog. A gyász, a veszteség óriási próba elé állít lelkészt és lelkészi családot, valamint gyülekezetet. De a kölcsönös szeretet mindent elfedez, mindent meggyógyít, és még jövőt építeni is képes. Csongvay Attila lelkész, az ő családja, valamint a szentgericei gyülekezet és mostani lelkésze a múlt-jelen-jövendő cölöpjeire építi Istennek ama csodálatos országát, ahol a hit, remény és szeretet uralkodik.

Nem ismerjük a jövőt. De nem is kell. Elég nekünk a jó Istenbe vetett hit, az ő szeretetében és gondviselésében való bizodalom. Elég nekünk, ha nem felejtjük el azokat, akiknek a szeretetével elindultunk a földi úton, elég nekünk, ha a jelenben oda tudjuk nyújtani kezünket mindazoknak, akik meg akarják fogni, elég nekünk, ha hiszünk abban, hogy Isten a jövőben is ott lesz velünk, és, ahogyan a zsoltáríró fogalmaz, kezünk munkáját maradandóvá teszi, mindörökké (Zsolt 90,17b).

SZERETETSZOLGÁLAT

Forrásaink

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

• A Gondviselés Segélyszervezet Háromszéki Fiókszervezete három évvel ezelőtt indította útjára – az egyre sikeresebb – terménygyűjtő programját, főleg krumplit, hagymát és gabonaféléket ajánlanak helyi termelők. Ennek a begyűjtését és célba juttatását szervezzük meg a Gondviselés Segélyszervezet Háromszéki Fiókszervezetével. Az összegyűjtött termékeket rászoruló személyeknek, családoknak és szociális jellegű intézményeknek adományozzuk. A kezdeti időszakban mi hívtuk fel a kis- és nagytermelők figyelmét az adományozás lehetőségére, azonban újabban már sokan önként jelentkeznek, és jó lélekkel adományoznak a meghirdetett gyűjtések időpontjaiban. Az adománygyűjtés Szentivánlaborfalváról indult, majd a felajánlások kiterjedtek Cófalva, Sepsiszentkirály, Sepsikőröspatak településekre.

Sokan azt kérik, maradhassanak névtelen adakozók, vagy időnként úgy hoznak adományokat a gyűjtőpontokra, hogy még mi sem tudjuk, ki volt a felajánló. Mintha angyaljárás lenne, egyszer csak ott van az ajtó mellett az örömszerző ajándék. És valóban sokaknak szerez örömet és ad reményt a jövőre, amikor önkénteseink becsengetnek az adományokkal otthonaikba, ha csak egy időre is, de biztosítva a mindennapi betevő falatot, vagy legalább annak egy részét. Talán sokan fel sem fogjuk, hogy vannak még olyan élethelyzetek, amelyekben gyermekek és idősek egyaránt őszinte és hálás szívvel örvendenek néhány zsák ajándék pityókának. Ugyanakkor fontos, hogy lehetőségeinkhez mérten támogatni tudjuk azokat az intézményeket, amelyekben gyermekekről, idősekről gondoskodnak. Ilyen például a Csehétfalvi Hagyományos Székely Jövő Központ, amelyben napi szinten több mint száz idős személynek főznek meleg ételt, és szállítanak ki otthonaikba tizenöt Nyikó menti településre.

Az ilyenfajta szeretetszolgálati programjaink külső pénzügyi forrásai az elmúlt években nem gyarapodtak, ezért fokozottabb figyelmet kell fordítanunk a saját, belső forrásainkra, lehetőségeinkre. Azt is tapasztaljuk, hogy közösségeink még mindig hatalmas belső erőforrásokkal rendelkeznek – nemcsak anyagi, de lelki értelemben is. Ha meg tudjuk szólítani, ha létezik egyértelmű célirányos gyűjtés, majd visszajelzés a támogatások hasznosulásáról, akkor a megszólítottak együttérző szívvel, bizalommal és szeretettel adományoznak. Ez reményt ad arra, hogy közösségeink maguk is fel tudják emelni az elesett, nehéz élethelyzetekbe sodródott társaikat, csak egy kis érzékenyítés és jó szervezés szükséges az adományozók és a szükségben levők összekapcsolására. Amikor kérik, hogy röviden, tömören foglaljam össze segélyszervezetünk lényegét, akkor ezt szoktam mondani: kapocs vagyunk, összehúzzuk, összekapcsoljuk a szomszédot a forrással. Persze ez a kapcsoló munka nem olyan egyszerű, hiszen sokrétű és sokoldalú szeretetszolgálati munkát folytatunk, de mindenképp szeretettel végzett szolgálat a miénk. Hálásak vagyunk, hogy ebben a szolgálatban részt vállalhatunk. Természetesen a legfőbb forrásunk a jó Isten! Ő van előttünk, hogy mutassa az utat, mö-

göttünk, hogy megtámasszon az ellenszélben, alattunk, hogy felfogjon, ha elesnénk, és fölöttünk, hogy megáldjon munkánkban.

Hálásan köszönjük a felajánlásokat minden jó lelkű adományozónak, Isten áldása kísérje életüket! Idei felhívásunk nyomán összegyűlt: 6200 kg krumpli, 100 kg hagyma, 500 kg gabona, 5 kg paszuly, 3 kg fokhagyma. A terményekből Erdővidék tíz településén összesen negyvennégy család és három szeretetszolgálati intézmény részesült, továbbá a Brassó megyei fiókszervezetet és a csehétfalvi Hagyományos Székely Jövő Központot, valamint a sepsiszentgyörgyi hajléktalanok melegebédprogramját is támogatjuk a terményekből. A gabonát és a takarmánykrumplit az Erdővidéken működő háziállatprogramunkhoz és az önkénteseink által gondozott sertések tartásához használjuk fel. Ez utóbbi képezi az alapját a karácsonyi hústermékadományainknak.

Forrásaink bővítésére a terménygyűjtések mellett más programokat is igyekeztünk beindítani. Két alkalommal is szerveztünk vásárt a Szentivánlaborfalván működő *A szakkör* kézműves termékeinek a felajánlásából, valamint a Szentivánlaborfalva Ifjúsága (Szi@) által szervezett közösségi napok alkalmával jótékony-sági lovagoltatást folytattunk. A begyűlt adományokkal a hajléktalanok étkeztetését támogatjuk.

NŐK VILÁGA

Felhívás a *Nők Világa* előfizetésére

Kedves Olvasók,
nem tudom, Önök hogy állnak az idővel, de nekem sokszor eszembe jut egy régi sláger, amelyet Zárar Márta énekelt: „szeretném a homokórát megállítani, / szeretném az emlékeim elfelejteni, / de a homokóra csak pereg, pereg...” Igen, az idő csak halad, nem kérdezi, bírjuk-e a tempót, nincs megállás. Nemsokára belépünk az adventi időszakba, azután készülődünk, és itt van már a karácsony, egy szusszanás, és átlépünk a 2024. év küszöbét.

Egy évvel ezelőtt azt kérdeztem: Hogyan tovább, *Nők Világa*? A visszajelzések alapján a válasz: csak előre, folytassuk a sort, az évi négy alkalommal ezer példányban megjelenő kiadványunkat, mert sokan várják, olvassák, és egyre többen küldenek be írásokat.

A lap önköltsége ebben az évben is növekedett, ezért a választmány jóváhagyásával jövőre megemeltük az előfizetési díjat 20-ról 25 lejre, szabadárusításban egy példány ára 5 lej. Ha valaki vállalja az elszállítását, akkor 20 lejt kérünk egy évre a négy lapszámért. A gyakorlatban megtörtént, hogy hetekig a kolégium kapusszobájában maradt a csomag, pedig értesítjük az illető nőszövetségeket, hogy vihetik a cso-

magokat. Merem remélni, hogy hűséges olvasóink továbbra is megrendelik, és ki is fizetik az emelt előfizetési díjat, valamint az esetleges elmaradásokat.

Szeretném megköszönni mindazoknak a nőszövetségi tagoknak, akik önkéntesen követik a *Nők Világa* megjelenését, és jelzik, ha hiányosan érkeztek meg a postáról. Rövid időn belül pótoljuk a hiányzó példányokat. Szívesen vesszük a javaslatokat és az építő jellegű bírálatokat a lap tartalmával és külalakjával kapcsolatosan. A várható megjelenések a következő időrendhez köthetőek: húsvét, nyári (július) és őszi (október), valamint karácsonyi számok.

További információkért állok rendelkezésre a következő elérhetőségeken:

Asztalos Klára UNOSZ-pénztáros

telefon: 0740 685 087

e-mail: klariasz44@gmail.com

A banki utaláshoz szükséges adatok:

ASOCIATIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMANIA
CUI: 9343746

Cod IBAN: RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX

Banca Transilvania Cluj

A magyarázathoz kérem beírni a megrendelő egyházközség nevét.

Az előfizetések határideje 2024. február 15.

Az ifjúsági egyesület kalendáriumma

NAGY NORBERT

• Az év utolsó napjaihoz közeledve egy titokzatos erő lassulásra hív bennünket. Hiába válnak zajosabbá az utcák, valami belülről mégis megnyugvásra szólít. Az adventi időszak lehetőséget nyújt arra, hogy mélyebb jelentéseket fedezzünk fel a világról, egymásról, önmagunkról és Istenről. Miközben a portánkat és házunkat díszítjük, remélhetőleg marad erőnk lelkünkben is rendet rakni. Tisztázni belső félreértéseinket, rendezetlen ügyeinket. Ilyenkor kicsit mindannyian bízunk abban, hogy az ünnepre való felkészülés folyamata által mi magunk is jobbá válhatunk. Tesszük mindezt azért, mert szeretnénk, hogy Jézus úgy szüllessen meg, hogy egy meleg szívjácsolba hívjuk őt.

A minap takarítás közben a kezembe került egy régi kalendárium. Nem tudom, ki hagyhatta itt, nem ismerős. Amikor felnyitottam, az első lapon egy ismeretlen kézírás kalligrafikus betűi fogadtak. Az *ifjúsági egyesület kalendáriumma*, olvastam a címet. Kiskoromban mindig nagyon szerettem az adventi kalendáriumokat. Eleinte még édesség volt a napokat elzáró ajtók mögött, nemrégiben pedig a kedvesemtől egy olyan kalendáriumot kaptam, ami minden napra egy-egy kedves emléket őrző mondatot tartogatott az elmúlt esztendőnkéből. Az ilyen adventi kalendárium lehetőséget ad arra, hogy felelevenítsük kedves pillanatainkat, és hálát adjunk. Éppen ilyen volt ez az ifjúsági kalendárium is, ami a minap a kezembe került. Tizenkét hónap, mindenikben egy vagy akár több fénykép is, sok kedves település neve, és megszámlálhatatlan boldog tekintet. Bár mindenik fejezet tele volt dátumokkal, a számok mögül érzések, ízek, illatok törtek fel és leptek meg.

Az első fejezet címe *Január* volt. A kalendárium szerint e hónapban az ODFIE számos gyűlést tartott, amelyek különböző témakörök mentén szerveződtek. Ilyen például a belkapcsolatok és külkapcsolatok ügye. Az érdekes könyvnaptárból fény derült arra, hogy a vezetőségi és választmányi tagok nagy lelkesedéssel indultak neki az Úr 2023. esztendejének. Összehívták a körüli képviselők tanácsát, terveket és stratégiát szöttek, új felelősöket neveztek ki, és ahogy egy közismert egyházi mondás tartja, hittek abban, hogy ha jó a start, jó lesz a finis is.

A februárt bemutató lapokon egy olyan tevékenységi lista állt, amely alapján meggyőződtem róla, hogy a fiatalok komolyan akarták venni, amit csinálnak. Február a találkozóról szólt. Mindenféle hivatali helyen megfordultak: a főtisztelendő irodájában, az unitárius teológiai hallgatók nagytanulójában, és a

vezetőségi tagok egy partnerszervezet hivatalos meghívójának eleget téve egy igen távoli városba is elutaztak, hogy képviseljék az unitárius ifjúságot.

Az ismeretlen szerző márciusról gyöngyűen megformált betűkkel azt írta, hogy az ifjak több személygépjármű kilométereket számláló óráját is jól megduzzasztották. Először egyházköri körutakat rendeztek, amiben különböző csoportokra osztva a fiókegyletekhez látogatottak el. Majd azt olvastam, hogy miután az erdélyi utak „hibátlan” aszfaltját végigkoptatták, valami egészen elképesztőre szánták el magukat. Március közepén két – hangszerekkel, díszekkel, csomagokkal és szolgálatvégzőkkel és zenészekkel megtöltött – kisbusszal az anyaország felé vették az irányt. Először Hódmezővásárhelyen tartottak ifjúsági istentiszteletet, majd egészen a fővárosig mentek, hogy a patinás budapesti Nagy Ignác utcai templomban végezzenek szolgálatot közösen a helyiekkel. A nemzeti ünnep szellemében megtartott istentiszteleten egy ézsaiási prófécia szavai elevenedtek meg és hirdették az örömmüzenetet: Végül Isten győz!

Az áprilist bemutató fejezetben egy olyan történet állt, amelynek olvasásakor először nem hittem a szememnek. Az állt az benne, hogy miután március végén Kolozsváron megszervezték az Egyesületgyetem nevű rendezvényt, ahol a fiókegyletek vezetőit rendezvény szervezésre oktatták, az új hónap első napján egy hatalmas csapat el is indult, hogy gyakorlatba ültesse mindazt, amit az elméleti képzésen magukba szívtak. Először azt hittem, hogy nem látok jól, amikor azt olvastam, hogy az áprilisi Mamut körúton 3 kisbusszal, 27 központi egyesületi fiatal 39 állomáson, 57 település 396 egyesületi fiataljával találkozott. Ezek a nagy számok úgy megijesztettek, hogy tovább is lapoztam a következő hónapra.

Májusban ismét ifjúsági istentiszteletes körutat szerveztek, ez alkalommal Erdélyben. A szolgálatvégzők és zenészek csapata az egyházkörök fiataljait négy település templomában várta: Sepsiszentgyörgyön, Székelyszentmihályon, Désfalván és Nagyenyeden. A szolgálatvégzők egyéni, fiatalos hitvallásokat fogalmaztak meg Pál apostol korinthusi gyülekezetéhez írt első levele 14. részének 15. verse alapján. A történetet olvasva azon gondolkodtam el, hogy milyen felemelő és hiteles lehet, amikor fiatalok közvetítik az isteni üzenetet. Elképzelttem magam előtt, ahogyan arról vallanak, hogy miért tölt be az ifjúsági egyesület olyan fontos szerepet az életükben, hogy arról vallanak, az egyháznak van jövője, és az a fiatalokban van,

és engem is átjárt a bizalom érzése. Ezek a fiatalok a jövő záloga, és megrendítően szép, ahogyan hisznek a saját ügyükben és az egyházban.

A júniusi történetének sorai közül hangos csatakiáltások szűrődtek ki. Néhány év kihagyás után újból megszervezték az ODFIE Sportolimpiát Tusnádfürdőn. A vándorkupáért ez alkalommal négy csapatba osztva közel hatvan fiatal versengett.

Úgy tűnik, hogy az ifjúsági kalendárium a nyár beálltával cseppet sem szeretné kímélni olvasói fülét. Júliusra lapozva hatalmas gyerekzsivaj csapott fel a lapok közül. Egyházközségi és legendás gyerektáborok, konfirmandustábor, sőt még unitárius családostábor is várta az érdeklődőket. Az egy négyzetméterre eső unitárius gyerekek száma bizony a júliusi hónapban a legnagyobb, már ami a tárborhelyeket illeti.

Az augusztusi hónap alcímeként a titokzatos szerző ezt írta: *Ezt nem fogod elhinni!* Bizony alig hittem el, amikor az olvastam, hogy megszervezték az ArtZ – 4. ODFIE Összművészeti Találkozót Nagyajtán. A rendkívül hosszú beszámolóban az állt, hogy ifjúsági egyleteink fiataljai tíz művészeti kategóriában vetélkedhettek. A cikkíró sajnálattal jegyezte meg, hogy a résztvevők számát illetően pontos adatokkal nem tud szolgálni, mert annyian voltak, hogy képtelenség volt megszámolni őket, talán mint égen a csillag. E sorokat olvasva azon gondolkodtam el, hogy bizony nagy szakértő lehet ez a cikkíró, igazi asztronómus tudós!

A szeptemberi hónap ismét a fiatalok elhivatottságról számolt be. Azt olvastam, hogy lánglelkű fiatalok tenni akarásától telt meg élettel a Vallásszabadság Nemzetközi Szervezetének 36. kongresszusa. A fűsze-

rek Indiájából, a pontosság Japánjából és a brémai muzikusok Németországból is voltak ifjak, akik elméjüket összeadva világ-, de főként egyházmegváltó terveket szőttek. Ezt követően szeptember végén az ODFIE megszervezte az évi küldöttgyűlését is.

Az októberi eseménysor olyan színesnek tűnt, mint egy levelek lepte őszi táj. Sportnap, ökumenikus istentisztelet Kolozsváron, egyetemista találkozó Bogártelkén, sőt még egy Egyletegyetem névre keresztelt köri képviselő-továbbképző is volt a hónapban.

November a csend dallamán szól. Dávid Ferenc-emlékzarándoklat Déván, majd OtthonraValó nevű online homíliák sokasága töltötte meg a lapokat.

A könyvnaptár utolsó lapjaihoz közeledve szerzője elárulta, hogy titkon minden egyletes kedvenc hónapja a december. Ekkor szervezik meg az ODFIE-gálát. Ropogósra vasalt fehér ingű gavallérok és kisértélyiben pompázó úrhölgyek özönlnek Kolozsvárra, és hálát adnak az elmúlt esztendő ajándékaiért.

Ahogy végiglapoztam az *Ifjúsági egylet kalendáriumát*, én is hálát adtam a Fennvalónak, hogy ilyen sikeres évet tudhat maga mögött az egylet. A különleges könyvnaptárt visszatettem a polcra, helyette kezembe vettem a *Világegyletem* című kötetet, amit az ODFIE adott ki. Most is ezt olvasom. Az adventi napokban egy-egy történetbe elmerülve az olvasás segít a lelassulásban. Kint zaj, de bent egyre nagyobb a csend, egyre melegebb a jászol. Csak annyit kívánok, hogy a következő esztendőben is legyenek ilyen lelkes fiataljaink, akik hisznek magukban, hisznek az egyletben és hisznek egyházunkban. Ők a jövő, és rájuk gondolva, én is hiszek benne, hogy a jövő reményteljes.

Egyletesek a désfalvi focipályán

A désfalvi egyházközség és az ODFIE szervezésében harmadik alkalommal rendeztük meg október 7-én a Küküllői és Marosi Unitárius Egyházkörök fiataljai számára Désfalván a fiatalok sport általi összekovácsolását célzó napot. Tapasztalatunk szerint az esemény nagymértékben hozzájárul a helyi és köri szintű közösségépítéshez, úgy gondoljuk, erre különösen nagy szükség van. Ugyanakkor összehozza és kapcsolatépítésre sarkallja az egymáshoz közeli településeken élő fiatalokat, amely az ODFIE belső építkezése szempontjából fontos. A sportnapra hatfős fiú- vagy lánycsapatok jelentkezhetek, akik focibajnokságon mérkőzhetnek meg, de azok is jelentkezhetnek, akik más sportágakban szerették volna kipróbálni magukat, ugyanis más sporttevékenységekre is sor került, de jelentkezhetek a fiatalok szurkolókként is, így majdnem nyolcvan fő vett részt az eseményen, amelyet díjkiosztó és közös ebéd zárt.

A sportnapon a Székelykeresztúri Ifjúsági Egylet csapata is részt vett, amely első helyezést ért el, második helyezett lett a Segesvári Ifjúsági Egylet csapata, és harmadik helyezéssel tértek haza az abosfalvi fiatalok. A legjobb játékosnak járó díjat Kiss Bence (Nyárádszentmárton), a legjobb kapus díját Takács Botond (Székelykeresztúr) és a gólkirály címet Jenei Ervin (Abosfalva) nyerte el.

A közösségépítés azt a célt szolgálja, hogy a fiatalok jobban megismerjék egymást, és közösen dolgozzanak egy cél elérése érdekében. Bízunk benne, hogy sikerült ezt erősíteni bennük, ezáltal mozgósítva őket, hogy bekapcsolódjanak a helyi közösségek életébe.

A sportnap megszervezését a Küküllői Unitárius Egyházkör esperesi hivatala, a Mikefalvi Polgármesteri Hivatal, a Désfalvi Általános Iskola támogatta. Köszönjük a désfalviak lelkes odaadását és az esemény megszervezésében nyújtott feltételek nélküli segítséget.

SZOMBATFALVI CSONGOR

EGYHÁZUNK HÍREI

Egyházköri hírek

• Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör

November 11-én egyházköri kórustalálkozót tartottak Vargyason. Az érkező kórusok a helyi Borbáth Károly-iskola tantermeiben melegíthettek be, majd a templomban Ilkei Árpád helyi lelkész tartott áhítatot. Köszöntőt mondott András Benedek főjegyző, Biró Attila esperes és Imets Lajos, Vargyas község polgármestere. Fellépett a Vargyasi Dávid Ferenc Dalárda, az Olthévízi Vegyes Dalárda, a bölöni Nagy Dénes Dalárda, a felsőrákosi dalcsoport, a Négyfalusi Polifónia Kórus, a Brassói Unitárius Vegyes Kar, az Árkosi Régeni Áron Dalárda, a datki Tóth Gyula Kórus, a nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Daloskör, a sepsiszentgyörgyi Kriza János Dalárda. Zárógondolatokat osztott meg az esperes és Tóth Péter gondnok, majd felléptek a vargyasi gitáros gyerekek, végül emlékszalagokat és diplomákat kaptak a kórusok.

• Marosi Egyházkör

November 8-án mutatták be a szovátai egyházközség templomában Nagy József Békeévek Mars árnyékában. A székely határvédelmi erők története 1940–1944 c. kötetét. A könyvbemutatón a szerző A második világháború eseményei Székelyföldön címmel tartott előadást.

November 9-én 18 órától a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában nyitották meg Czire Alpár székelykeresztúri fotóművész, a Marx József Fotóklub tagja Félrerángatott harangkötél című egyéni fotókiállítását. A tárlatnyitón Kányádi Orsolya műsorszervező beszélgetett vele.

• Székelykeresztúri Egyházkör

Október 16-án szervezték meg az egyházkör lelkészi értekezletét. A kör értekezlet nyitóáhítatát Bartha Alpár székelykeresztúri lelkész tartotta. Részt vett Kovács István püspök is.

• Székelyudvarhelyi Egyházkör

Október 27–28-án másodszorra hívta meg a Székelyudvarhely-Belvárosi Egyházközség Zeteváraljára a szé-

kelyudvarhely-belvárosi, a székelykeresztúri, a marosvásárhely-kövesdombi gyülekezetek vezetőségi tagjait. Ez alkalommal egymásnak mutatták be gyülekezeteiket, ismertették megvalósításaikat, terveiket. A hasznosan eltöltött órákat az esti kikapcsolódás tette teljessé a székelyudvarhelyi és székelykeresztúri énekezők hegedű- és gitárjátékával.

• Magyarországi Egyházkerület

Szeptember 22-én került sor az Akik előttünk jártak – 133 év unitárius nagyjai a gyűjteményekben őrzött források tükrében című konferenciára a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete, valamint a Dr. Szent-Iványi Sándor Unitárius Gyűjteménye közös szervezésében. Az esemény mérföldkő a magyarországi unitárius közösség történetében, ugyanis ez volt az egyházkerület által létrehozott Szervét Mihály Egyházi Kulturális Központ első hivatalos rendezvénye. Kriza János püspöki helynök nyitóáhítása után Elekes Botond főgondnok köszöntötte a hallgatóságot. Előadást tartott dr. Czire Szabolcs, a Budapesti Unitárius Egyházközség lelkésze, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet docense, dr. Balogh Béni, a Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségtudományi Intézete munkatársa, dr. Szakál Anna, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetének munkatársa, dr. Lovas Borbála, az ELTE BTK adjunktusa, dr. Molnár Lehel, az unitárius egyház kolozsvári gyűjtőlevéltárának főlevéltárosa, Török Karola, egyházunk budapesti könyvtárosa, dr. Rűsz-Fogarasi Enikő, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem oktatója, valamint dr. Balázs Mihály.

November 5-én Füzesgyarmaton felemelő ünnepséget tartottak a templom felszentelése 120. évfordulójának alkalmából. A hálaadó istentiszteleten Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke és Kriza János püspöki helynök szolgált. A Kovácsné Czeglédi Mária Tünde gondnok által szervezett eseményen Székely János nyugalmazott árkosi unitárius lelkész, Tóthné Orosz Ildikó és Tóth Zoltán füzesgyarmati református lelkészek, Jakab Zoltán Tibor katolikus plébános, valamint dr. Kovács Gréta Tünde mondtak köszöntőbeszédet.

Kórházlelkészi szolgálat

Kolozsvár:

Bodor Piroska

telefonszám: 0740 634 723
e-mail: bodorp79@yahoo.com

Marosvásárhely:

Pavelka Attila

telefonszám: 0723 515 921
e-mail: pavelka_attila@yahoo.co.uk

Sepsiszentgyörgy:

Buzogány-Csoma Csilla

telefonszám: 0742 512 574
e-mail: csmx2000@yahoo.com

Székelyudvarhely:

Sipos Mónika Rebeka

telefonszám: 0757 345 367
e-mail: sz.rebi@yahoo.com

Hordó-mérték	Vodka-csepp! 1.	▼	Szokásos-nál előbbi (történes)	Volt,, lesz 100 kilo-gramm	▼	Pázsit	Partok között húzódhat Ípszilón	▼	▼	(Művészi) hármasok Tévé! Törvégek!	Ilyen szó vagy irat is van	▼	Labdát abba az irányba irányíts
▼	▼	▼	4. Maros-partok!	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	0
Csel-szövés Itáliai lakos	▼	▼	▼	▼	▼	Idegen visszhang Finn férfinév	Zokog-tam Sportklub egyede	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	Hárman a cimborák közül!	▼	▼	▼
Mutató-szó Állóvíz	▼	▼	2. Római 51	▼	▼	▼	▼	▼	▼	Ö	A Duna medre! Kissé változtat!	▼	▼
▼	▼	Gálaesten vannak! Tűzön zubog	▼	▼	▼	Ítékony-kodik Ódák (latin)	▼	▼	▼	Összedől Szükséges	▼	▼	▼
Játékfilm jelenete! Előtag: élet	▼	▼	▼	Toporzékolni kezd! Célba érkezik	▼	▼	Közösség érdeke Pár (angol)	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	3. Hozzám közelebb	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	Svéd autójelzés Fénykép
Francia fehér-penészes lágsajt	▼	▼	▼	▼	▼	„A” lábfej alsó része Film-csillag	▼	▼	▼	▼	Faj tagjait! Kórokozó (orvosi szó)	▼	▼
6. Edényben található!	E	▼	▼	▼	▼	SZ	▼	▼	▼	▼	A	▼	K
▼	▼	Felfog Bajnokok Ligája (röv.)	▼	▼	▼	▼	Az argon vegyjele Vihar (német)	▼	▼	▼	Becézett nagyapa Kosár	▼	▼
▼	▼	▼	▼	Bánsági páros! Az öt tó egyike	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
Magad Nagyobb mennyiségű	A	▼	▼	▼	▼	▼	Rövid kabát Némileg keleties!	▼	▼	▼	▼	▼	Észak (röv.) Fejetlen légy!
1. Erdész, államtitkár, egyház-községi gondnok, az Egyházi Képviselő Tanács tagja. 2. Ebben a faluban született 1839. december 31-én. 3. 105 éve, 1918. október 20-án itt hunyt el. 4. Ennek a tudományos testületnek volt tagja. 5. Itt szerezte képesítését. 6. Ezt a lapot szerkesztette.	▼	Kenyér-szelet! Közép-kori ének-mondó	▼	Szállított személy Tégla-darab!	▼	▼	▼	▼	▼	Karcsú gázló-madár A tetejére	▼	▼	▼
▼	▼	▼	5. S	▼	▼	▼	▼	▼	▼	Nem új A harmadik betű	▼	▼	A

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter fő-szerkesztő, Koppányi Júlia médiareferens.

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Nagy Norbert (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.
Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org
A lapszám letölthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Barangoló Isten országában

Kedves Gyerekek!

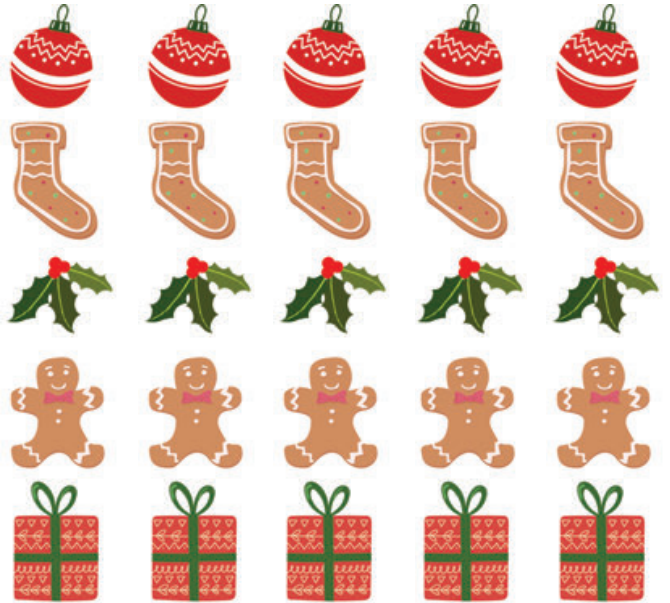
Négy héten át készülünk karácsony ünnepére. Négy héten át vezet egy, két, három, majd négy gyertya a decemberi sötétségben a fényekkel felcicomázott ünnepig. Nem a ledekkel van probléma, sem a gyertyákkal: úgy gondolom, hogy mindezek mellett nem szabadna elfelednünk, hogy szemünk fényéért is tenni kell – vagyis azokért, akik és amik igazán fontosak, értékesek nekünk. Nem gondolhatunk mindig csak magunkra, így, ünnep táján fordítsunk figyelmet arra, ami a felebarátainknak, a szeretteinknek fontos. Figyeljünk rájuk, őszintén forduljunk feléjük örömben és bánatban is. Ha egy kicsit is úgy érzed, hogy szinte nem is vártad, csak megérkezett karácsony ünnepe, és nem készültél rá, ne legyen lelkiismeret-furdalásod sem gyerekként, sem felnőttként. Nem vettél ajándékot? Legyen kedves szavad, ölelése és kézfogásod az ajándék annak, aki ott van a szívedhez közel, de annak is, akihez senki sem szól. Légy a jézusi tanítás szerint az, aki mindenkire, e kerek Földön élő összes felebarátjára imában szeretettel gondolva kéri az egy Isten gondviselését.

Szívedben élő boldog karácsonyt kívánok!

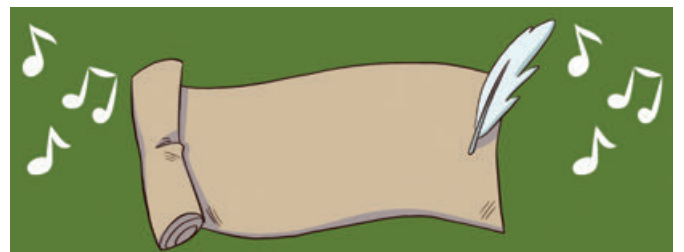

Feladatok

1. Dísziítsuk fel együtt az *Unitárius Közlöny* karácsonyfáját! Én már előkészítettem a fát, a díszeket. A ti dolgokot kivágni őket és felragasztani rá.

2. December 16. a magyar kórusok napja. Kórustag vagy? Szeretsz énekelni? Írd fel a megadott üres helyre a kedvenc énekedet, tedd be kedves szavaid kíséretében egy borítékba (ha éppen nincs otthon, akár készíthetsz is egyet), és a megadott bélyegekből választva címezd egy olyan személynek, akivel közösen énekelnél egy iskolai szünetben, otthon vagy akár a parkban.

Adventi útmutató

• Olyan világot alakítottunk ki magunknak, amelyben folyton időhiánnyal küszködünk. Rohannunk kell munkahelyeinkre, a tanintézetekbe, okosórákkal, időbeosztó és emlékeztető alkalmazásokkal, kávéval felszerelve vívjuk szélmalomharcunkat a sok-sok tennivalóval, határidővel, mégsem győzzük. És év végére, amikor a természet is befelé fordul, ha lehet, még több tennivaló akad. Az a projekt nem csúszhat át a következő évre, az a kvóta még az idén teljesítendő, az adó, a számla, az egyenleg, a könyvelés, a ki tudja, mi, ha eddig késett, tovább nem késhet. Egyre kevesebb idő van a pihenésre, a megállásra, a felkészülésre, az ünnepre. Pedig józan eszünk, lelki egyensúlyunk megőrzése érdekében meg kell állnunk. Minden évben eljön a karácsony, az egész évben várt nagy ünnep, és mi kimerülten, fásultan találjuk szembe magunkat vele. Ismét nem tudtunk felkészülni karácsonyra...

„Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük” – olvashatjuk Máté evangéliumában a betlehemi megérkezés örömteli pillanatában a bölcsek lelkiállapotáról szóló beszámolót. Ahhoz, hogy oda, a megfelelő helyre örömteli állapotban érkezhessenek meg, szükség volt a csillagra, amely elvezette őket a gyermek születéséhez.

Újvárosi Katalin lelkész könyve ebben nyújthat segítséget azoknak, akik szeretnének az adventi úton haladni lépésről lépésre, napról napra, hiszen a téli idő beálltával, ahogy egyre több a sötétség kint, úgy egyre inkább nő az igény az emberben, hogy maga köré világosságot varázsoljon.

A *Menjünk el Betlehembe* című kötet (amely Székelyudvarhelyen, a TopInvest nyomdánál látott napvilágot) olyan, akár a betlehemi csillag: elvezeti a családokat a hosszú adventi estéken át az örömteli megérkezéshez. Hiánypótló mű, hiszen eleddig nem volt unitárius adventi kalauz. A kötetnek emellett nagy érdeme, hogy közösségi, családi léptékben gondolkodva vezet karácsony felé: a várakozás időszakában megteremteni az elcsendesedést, az ünnepre rendben történő felkészülés lehetőségét mind a gyerekek, mind a szülők, tulajdonképpen az egész család számára. Ugyanakkor a kötet struktúrája olyan, hogy egyéni használatra is alkalmas.

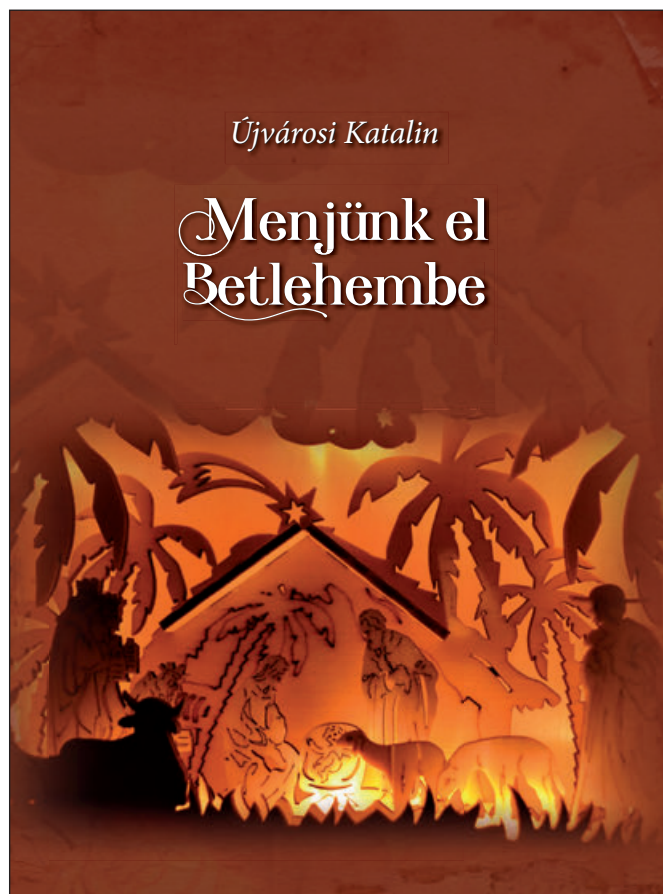
Ezért futnak párhuzamosan az olvasmányok és feladatok advent minden estéjére a két korosztály (gyermekek és felnőttek) számára, és azokat elolvassva, illetve teljesítve e kötet „csillagfénye” valóban elvezet az úticélig, az ünnepig.

Az elmélkedések, a tanácsok, az ajánlott kisfilmek, az adventi ünnepkör néphagyományainak, szokásainak megismerése, a mindennapi házi feladatok levél vagy megbeszélés formájában és nem utolsósorban a mindenesti közös imádkozás a maga rendszeressége által valóban felkészíti az olvasókat a karácsonyi já-szolibölcsőhöz való örömteli megérkezéshez. Igaz, a megérkezés feltétele az olvasó/olvasók elköteleződése, az idő megteremtése a feladatok teljesítéséhez. Enélkül nem lehet sem elindulni az adventi úton, sem megérkezni az ünnepbe, bármilyen módot is választanánk az ünnepre való felkészülésre.

Huszonnégy nap, huszonnégy olvasmány, huszonnégy feladat – ezt az utat végigjárva karácsony estéjén a családtagok az örömteli ünnepléssel koronázhatják meg közös adventi útjukat.

Minden kedves Olvasónknak ajánljuk így, karácsony előtt Újvárosi Katalin adventi felkészüléshez segítséget nyújtó kötetét, amely megvásárolható a székelyudvarhelyi Bagolyvár könyvesboltban és a szerzőnél.

(U. K.)

Buzogány-Csoma István lelkész, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa (Szentivánlaborfalva), **Demeter Erika** lelkész (Korond), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Gellérd Judit** lelkész-orvos (Amerikai Egyesült Államok), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Nagy-Bodó Tibor** újságíró (Marosvásárhely), **Pálfi Dénes** lelkész (Sinfalva), **Székely Kinga Réka** lelkész (Homoródszentpéter), **Szilágyi Szilamér** lelkész (Nyárádszentlászló-Nyomát), **Szombatfalvi Csongor** lelkész (Désfalva)